PAZRA
24 KANUNUSANİ 1932
6 ncı sene, No. 2140
NUSHASI 5 KURUŞTUR

İSTANBUL BÜYÜK KULÜBÜ KÜTÜPHANESİ

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri
Siirt Meb'usu MAHMUT
Umumî Neşriyat ve Yazı Müdürü
ETEM İZZET

İnhisarlar nisanda nakledilecek

Içki Meselesi

Memleketin büyük hayır cemiyetlerinden biri de şüphesiz içki belâsile mücadele eden Yeşil Hilâldir. Ancak bu cemiyet, her noktai nazardan birinci derecede ehemmiyeti haiz olan maksadında muvaffak olmak için kendisine daha vâzıh bir program çizmelidir. Cemiyetin büyük kuvveti, gayesinin ulviyetindedir. Zaafı da gayeye ne yoldan gidileceğini tayin etmemiş olmasındadır. Ve son içtima da bu zaafı daha ziyade tebarüz ettirmiştir.

Biliyoruz ki içki meselesi içtimaî bir meseledir. Müskirat cürsumeyi bozuyor ve müteredd bir nesil yetişmesine sebep oluyor. Cinnetin sebepleri arasında alkol en mühim bir âmildir. Cinnet ile alkol arasındaki münasebeti tetkik eden ülema, istatistiklerle göstermişlerdir ki yıl başı gecesi olan münasebet neticesinde doğan çocuklar arasında deliler çoktur.

Aklı ve sıhhati yerinde olan bir vatandaş, bir millet için servet ifade ettiği halde, deli hem kendisi bir zarardır, hem de başkalarına zararlıdır. Zarardır: Çünkü çalışıp randman vermiyor. Zararlıdır: Çünkü hastaneye girmeden cerh gibi, katil gibi, ailesinin mesaisine sekte iras etmesi gibi zararlara sebep oluyor. Bu yüzden mahkemeleri yüklüyorlar ve nihayet hastaneye girince de tedavi masraflarını cemiyete tahmil ediyorlar.

Bu şerait altında küûlperestlik, yakın zamanlara kadar zannedildiği gibi, yalnız içen şahsı alâkadar eden bir mesele değildir. Içtimaî bir meseledir. Bir milletin bünyesini kemiren sinsi bir düşmandır. Bu düşmanla mücadele etmek, herkes için bir vazifedir.

Ancak sarfedilen mesai müsmir olmak için ne yapacağımızı tayin etmek lâzımdır. Görüyoruz ki bazı âzalar kanunî memnuiyet cihetine gidiyorlar. Bir çoklarının nazarında her hangi bir içtimaî dert için en müessir çare ve her hangi gaye için en kestirme yol, bir kanun maddesinden ibarettir. Bu, çok basit bir görüştür. Eğer içtimaî meseleler kanun kitabına geçirilecek bir madde ile halledilebilseydi, bugün dünyada dert namına bir şey kalmazdı.

Kaldı ki içki memnuiyeti bugün başka memleketlerde tecrübe edilmiş ve kanunun müessir olmadığı tahakkuk etmiş bir keyfiyettir. Amerika her sene içki memnuiyeti hakkındaki kanunu tatbik etmek için milyonlar sarfediyor, bunun için hususî bir filo inşa ettirmiştir. Hususî tayyare müfrezeleri vardır. Amerika'nın akıllara hayret veren teşkilât kabiliyeti; içki kaçakçıları karşısında aciz izhar etmiştir. Bugün Amerika'da müskirat serbest içiliyor. Alınan tedbirlerin neticesi şu olmuştur ki, halk en fena müskiratı en pahalı bir fiata içiyor. Aradaki para farkı kaçakçıların ceplerine giriyor ve yahut ta gümrük memurlarının, polisin ve kanunu tatbik vazifesile mükellef olanların ahlâklarını ifsat için sarfediliyor. Diğer taraftan da hazine külliyetli bir varidat membaından mahrum ediliyor. Hiç bir devlet müskirat alış verişini bir varidat membaı telâkki etmemelidir. Fakat müskirat mutlaka içilecekse ve bunun istihlâkinden de vergi alınacaksa, bu verginin, kaçakçıların cebine girmekten ise hükûmet hazinesine girmesi elbette daha iyidir. Bu varidatı kaybettikten maada içkiyi menedeceğim diye üstelik masrafa da katlanmak, ancak Amerika gibi parası çok olan bir memleketin yapabileceği bir lükstür. Nasıl ki Avrupa'da Fenlandya bu lüksü yapamadığından geçenlerde içki memnuiyeti hakkındaki kanunu ilga etmeğe mecbur kalmıştır.

Bizce Yeşil Hilâlin yapacağı çok şeyler vardır. Fakat yapılacak iş, daha ziyade halkın terbiyesi ve propaganda sahalarına münhasır kalmalıdır. Bilhassa gençlere içkinin mazarratı, bünye ve dimağ üzerinde yaptığı muzır tesirler anlatılmalıdır. Gazetelerle, konferanslarla, telsizle hülâsa her propaganda vasıtasile telkinat yapılmalıdır. Biliyoruz ki bu, kısa bir yol değildir. Fakat bazan kısa görünen yol çıkmaza götürür. Başka memleketlerin tecrübesi göstermiştir ki, müskiratın kanun ile men'i çıkar bir yol değildir.

Ahmet ŞÜKRÜ

M. Macdonald Fransız başvekilini çağırdı

Vaziyet isticali icap ettirecek derecede vahim addedilmektedir

M. Laval'a itimat edildi

LONDRA, 23 A.A. — Hariciye nezareti, lord Tyrell'in M. Laval'a İngiliz başvekilinin kendisine 24 kânunusanide mülâki olmak arzusunda bulunduğunu iblâğ eylemiş olduğunu bildirmektedir.

Mülâkat, ya Londra da, ya Boulogne'da veya Folkestone' da vuku bulacaktır.

LONDRA, 23 A.A. — (M. Mac Donald ile M. Laval'in mülâkatı hakkında Daily Mail diyor ki:

Bu haftaki mülâkatlarına ehemmiyet verilen İngiliz ve Fransız başvekilleri

Mülâkatın İngiltere'de veya Fransa'da icra edilmesi pek o kadar mühim değildir. Vaziyet, bu kabil bir takım teşrifat meselelerinin ileri sürülmesini lüzumsuz kılacak derecede vahimdir.

Mülâkat haftaya

PARİS, 23 A.A. — M. Laval ile İngiliz başvekili M. Mac Donald'ın görüşecekleri mahal ve tarih hakkında Pariste pek az malûmat vardır.

Birçok gazeteler bu mülâkat için Pazartesi veya Salı gününü ileri sürmektedirler.

Diğer taraftan Le Matin gazetesi, mülâkatın gelecek hafta sonunda Pariste vuku bulacağını zannediyor.

Laval hükûmetine itimat beyan edildi

PARİS, 23 A.A. — Hükûmetin haricî siyasetî hakkında meb'usan meclisinde yapılan müzakere bitmiştir. Radikal Sosyalistler tarafından verilen takririn daha evvel reye konması hakkındaki teklif 265 muhalif reye karşı 303 reyle reddedilmiş ve hükûmete itimat beyanı hakkındaki takrir 261 muhalif reye karşı 312 reyle kabul edilmiştir.

Başvekil M. Laval hükûmetten istizahta bulunan meb'sara verdiği

(Devamı 6 ıncı sahifede)

İhtısas mahkemesinde ilk dava başladı

Maznun 300 gram glûten ekmeği kaçıran bir italyandır.

Dün İstanbul ihtisas mahkemesinde ilk dava kalabalık bir sami kütlesi huzurunda rüyet edilmiştir. Hâkim üçüncü ceza reisi Kudretullah Beydi. İddia makamını müddeiumumî muavinlerinden Hakkı Bey işgal etmişti. Maznun yataklı vagonlar şirketi kondüktörlerinden ve İtalyan tabaasından Petroni Civani Efendidir.

Petroni Civani, perşembe günü gardan çıkarken memurlar şüphelenmişler, üzerini arayarak 300 gram ağırlığında 24 parça kaçak gluten ekmeği bulmuşlar ve Civani'yi mahfuzan adliyeye sevketmişlerdir.

Dün maznun gene mahfuzan hâkim huzuruna çıkarılmıştır. Evrak okunmuş, maznun türkçe bilmediği için bir tercüman vasıtasile isticvap edilmiştir. Maznun üzerinde çıkan ekmeğin seyyahlardan biri tarafından evine götürülmek üzere kendisine verildiğini söylemiş, fakat bu iddia maznunun kavli mücerredinde kalmıştır.

Bundan sonra hâkim iddia makamına gerek esas, gerek tevkife lüzum olup olmadığı hakkında mütaleasını sormuştur. İddia makamı da ele geçirilen gluten ekmeğinin gümrük resmine tabi mevaddan ve kaçak addi icap eden eşyadan olup olmadığını gümrük idaresinden sorulmasını istemiş, ve vaziyet bu cepheden tevazzuh etmediği için tevkife lüzum olmadığı mütaleasını serdetmiştir.

Dün ilk kaçakçılık davasına başlıyan ihtisas hâkimi Kudretullah B.

Bunun üzerine hâkim suçludan ikametgâh sahibi olup olmadığını sormuş, maznun Yataklı vagonlarla gidip geldiği için ikametgâh sahibi olmadığı cevabını vermiştir.

Hâkim maznunun ikametgâhı olmadığı için tevkifine, iddia makamının sorulmasını istediği noktaların müstacelen gümrükten sorulmasına karar vermiş, muhakeme başka güne bırakılmıştır.

Gazi Hz.

Gazi Hz. dün Dolmabahçe sarayında meşgul olmuşlar ve bir tarafa çıkmamışlardır.

İnhisarlar

Vekil Rana Beyin beyanatı

Tetkikata Ankara'da da devam edilecektir

ANKARA, 23. (Telefonla). Gümrük ve inhisarlar Vekili Rana B. İstanbuldaki tetkikatı etrafında bugün bana dedi ki:

" — İstanbuldaki tetkikatımı ikmal ederek geldim. Yapılacak ve yapılması muhtemel işleri hakkında şimdilik esaslı bir şey söylemiyeceğim. Çünkü ayrıca burada da tetkiklerimi tamik ve neticeyi tesbit etmek zaruretindeyim."

Hususî istihbaratıma göre Rana B. İstanbuldaki tetkikatı neticesinde inhisarlar idareleri teşkilâtının bir kısmının Ankaraya nakli meselesinde istical göstermemeğe karar vermiştir. Bir taraftan hükûmet merkezinde mezkûr teşkilâta tahsis edilecek bina aranacak, diğer taraftan nakledilecek daireler tesbit olunacak ve inhisar teşkilâtının maaş ve ücret vaziyetleri etüd edilecektir. Bu vaziyete göre mezkûr dairelerin nakli mart veya nisan ayları zarfında [illegible] bilecektir.

Tütün zeriyatını [illegible]

ANKARA, 23. (Telefonla)— 1 Şubatta Ankarada toplanacak olan komisyona tevdi edilmek üzere tütün inhisarı tarafından bir rapor ve istatistik hazırlanıp gönderilmiştir.

Sekiz senedir Görülmemişti

Üç kişi bir safdili nasıl dolandırdılar

Polis ceraimi arasında bazan çok şayanı dikkatleri vardır ve bunlar oldukça keskin bir zekâya ve muhatabını ikna kuvvetine bağlıdır.

Bu neviden bir cürüm de dızdızcılık denen usuldür.

Polis ceraim dosyalarında sekiz on seneden beri görülmeyen böyle bir vak'a, bundan bir müddet evvel Fenerde olmuş ve neticede bir safdilin 1500 lirası uçup gitmiştir. Bugün bu vak'anı failleri ve kullandıkları makineler polisin eline geçmiş bulunmaktadır.

Bir muharririmizin vak'a hakkında yaptığı tahkikata nazaran mesele nin iç yüzü şudur:

Karamanlı Yani, Fenerli terzi Nikoli ve Bitlişli Hasan isimlerindeki üç adam, bundan üç ay evvel bir gün terzi Rafael ef. ye müracaat ederek, gümrüğe yeni kumaşlarının gelmiş olduğunu, bittabi bunun gümrük resminin derhal verilip malların çıkarılması icap ettiğini söylemişler ve kendisinden muavenet istemişlerdir. Ve teminat olarak ta bu parayı faiziyle iade edeceklerini de söylemişlerdir.

Iş bu raddede iken, davacı Rafael ef. nin anlatışına nazaran, bu muhavere esnasında kendisine bir cigara verilmiş ve bu cigaranın verdiği baygınlık neticesinde 1500 lira parası sırra kadem başmıştır.

O günden itibaren de her üçü ortadan kaybolmuştur.

Fakat polisin tahkikatı hâdiseyi tamamile tenvir etmiştir. Bu paranın dızdızcılık suretile iki misli yapılmak bahanesile alınmış olduğu, ve göya parayı çiftleştiren bir baskı da bulunduğu, bu şekilde Rafael ef. nin bir müddet avutulduğu tahakuk etmiştir.

Zabıta dızdızcıları yakalamış olduğu gibi, kullandıkları makineyi de delâili cürmiye olarak müsadere etmiştir.

Fakat ortada paralardan eser yoktur.

Her üç dızdızcı adliyeye verilmişlerdir.

Mektepler Boşalıyor

Grip ve nezleden dershanelerde talebe adedi azaldı

Grip salgını, hâd şeklini muhafaza ederek devam ediyor. Şehir ve köylerde ev yok ki, içeride hastalıktan yatan bulunmasın.... Bilhassa mekteplerde talebe ve muallimler arasındaki noksanlık, hastalık hakkında esaslı fikirler vermektedir.

Maarif sıhhiye müfettişlerinin yaptığı tetkikata göre, mekteplerde talebe arasında hastalık yüzde 40 - 50 nisbetindedir.

Dün Pertevniyal Lisesinde 125 talebe noksan olduğundan Maarife müracaat edilmiş ve tathirat için mektep tatil edilmiştir.

Bazı köy mektepleri de tatil edilmiştir. Mekteplerdeki bu vaziyet vilâyete de bildirilmiştir.

Bir noktai nazar ihtilâfı

Bu vaziyet karşısında Maarif heyeti sıhhiyesi mekteplerin en aşağı bir hafta müddetle tatil edilmesine lüzum göstermiştir. Fakat vilâyet sıhhiye müdiriyeti ayni kanaatte olmadığından ortaya bir noktai nazar ihtilâfı çıkmıştır.

Mekteplerin tatiline bir sebep görmeyen Sıhhıye müdürü Ali Rıza B.

Bu sebeple hastalık hakkında bugün de tetkikat yapılacak ve kat'i bir karar verilecektir.

Vilâyet sıhhiye müdiriyetinin kanaatına göre: nezle müstevli olduğundan, gribin de müstevli olduğu fikri hâsıl oluyor. Bu itibarla tedrisatın sekteye uğramaması kanaatı vardır.

Maarif sıhhiyesine nazaran: hastalığın mahiyeti ne olursa olsun, çocuklar temamile iyileşmeden mektebe geldiklerinden her vakit için bir ihtilât yapması melhuz ve hastalık sarî ve hâd şekilde bulunduğundan bu sebeple tatil zarurî görülmektedir.

Sıhhiye müdürü diyor ki

Sıhhiye müdürü Ali Rıza Bey dün bu hususta bir muharririmize demiştir ki:

— Hastalıktan dolayı mekteplerin tatiline lüzum görülmemektedir.

Hangi mektepte hastalık fazla görülürse, fennî tathirat yaptırıyoruz. Hastalığın çoğalması mevsimin hükmü icabıdır.

Kandilli Kız Lisesi mektebin tathir edilmesini bildirdiği için, orada tathirat yapılacaktır.

Mahyacılar Karlı hava İstiyorlar..

Bu şayanı dikkat yazıyı altıncı sahifemizde okuyunuz.

Adanaya tedkik seyahatine çıkan fırka kâtibi umumisi Recep B. Ankaradan ayrılırken.

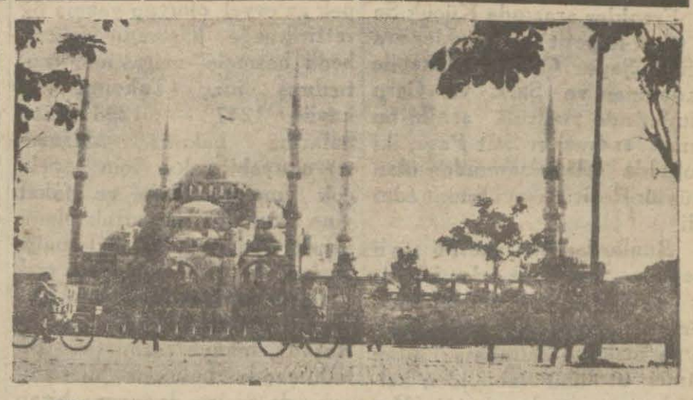

Bütün hafızlarımız Türkçe kur'an öğrenmeğe başladılar

İlk defa olarak kur'anı kimler Türkçeye tercüme etmişlerdi?

"Tebareke„ suresinin türkçesi

Kuranın Yerebatan camiinde ilk defa türkçe olarak okunması, şehrimizin dindâr muhitlerinde çok büyük bir alâka ile karşılanmıştır. Halk, kuranı öz dilile bir kere daha dinliyebilmek için, cumayı sabırsızlıkla beklemektedir. Yerebatan camisinin, türkçe kur'an dinlemeğe gelen binlerce kişiyi istiap edemediği anlaşıldığından türkçe kur'an, Sultanahmet Bayazıt ve Süleymaniye gibi büyük camilerimizden birinde okunacaktır. Sultanahmet camisinin semt itibarile diğerlerine tercih edilmesi muhtemeldir. Diğer taraftan bazı güzel sesli hafızlarımız, okuyacakları kur'an surelerinin türkçelerini ezberlemeğe başlamışlardır. Bu meyanda Fatihli Fahamet, Ortaköylü Hafize Hanımların kur'anın "Tebareke" suresini türkçe olarak okuyacakları ve bunun için hazırlık yaptıkları söylesşar Beyin okuduğu Yâsin suresile başlayan bu hareket öz dilimize çevrilmiş Kur'anın kalplerde sür'atle kökleşeceğine en kuvvetli bir delildir. Dünkü nushamızda (Yasin) in türkçesini yazmıştık. Bugün de "Tebareke" suresinin öz dilimizle ifadesini aynen neşrediyoruz:

" Tebareke „ suresi

"Müşfik ve Rahim olan Allahın ismiyle"

"Mülk yedinde bulunan ve her şeye kadir olan Allaha hamdolsun. Memat ve hayatı halkettiki en iyi kimin hareket edeceği malûm olsun, Allah aziz ve gafurdur. Yedi tabaka semavatı biri biri üzerine halkeden odur. Rahmanın halkettiği şeylerde ufak bir noksan bulamazsın, gözlerini semaya tevcihet, cüzi bir ferce görebilirmisin. Gözlerini iki defa kaldır, nazarların hayran ve bitap olduğu halde gene sana rücu eder. Dünyaya en yakın olan semayı meş'ale gibi yıldızlarla tezyin ettik, bunları oradan şeytanları defetmek için vazeyledik, bu şeytanlar için azabı şe-

Kuranı ilk defa tercüme edenlerimizden Sait Cemil B.

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Zeytindağı

Yazan: Falih Rıfkı

1 Şubatta Başlıyor

Büyük harpte Suriye, Felestin ve Hicaz idaresinin hikâyeler, fıkralarla yapılmış tarihi

60 Küsur Tablo

Zeytindağı, Türkiye için ve Suriye için kaybolmuş bir tarihtir.

Falih Rıfkı B., Cemal Paşanın Siyonist, Arap, Ermeni ve bütün sivil işlerini görmekte olan büroda çalışmış yegâne zabittir. Güzel görüşleri, kendine mahsus üslûbu ile güzide muharrir İmperatorluğun son senelerini ve son adamlarını canlandırıyor.

"... Zeki Beyi öldüren Çerkes Ahmet arkadaşı ile Halep valisi Celâl Beyin yanına gelerek:

—Cemal Paşa Ermenileri kestiremiyor. Bize izin versin, üstelerinden gelelim.

Demişti. Yakalanıp Şamda asılan bu çetecilerin valizlerinde kadın mücevherleri bulundu. „

1 Şubatta

Milliyet sütunlarında

Tarihî fıkralar

Büyük Reşit Paşa ve bir tenkit

Yazan: Abdurahman Adil

Sait Paşa — Büyük Reşit Paşa — Baş kitabete hitap — Rauf Paşa ve Hüsrev Paşa — Sadaret mühürünü kapış — Sultan Reşat ve Ali Fuat Bf.

Frenkler arasında Küçük Sa it (Sait le petit) ve Türkler ara sında Şapur Çelebi lâkabile yadolunan ve Şark ve Garp ilimlerinde yeditûlâ sahibi bu lunan sadrazam Sait Paşa, iki noktada eslâfı izamından olan Büyük Reşit Paşayı tenkit eder idi.

Bunlardan bir tanesini söyli yeyim: Sait Paşa der idi ki:

— Reşit Paşa sadrazamla rın maruzatını doğrudan doğ ruya makamı saltanata hitap etmek usulünü Babıâliden kaldırdı ve arz tezkerelerini (Ma beyni hümayun başkitabeti celilesine) hitap eylemek usulü nü vazeyledi. Bu usul makamı sadaretin izzü haysiyetini tenzil oldu.

Sait Paşa bu tenkidinde hak lıdır. Fakat Büyük Reşit Paşayı mazur gösterecek bir sebep vardır: O sebep, Sultan Reşadın başkâtibine bir gün söylediği bir hakikatten çıkıyor. Ve eğer o hakikati Sultan Mecidin diğer bir oğlu olan Sultan Hamit dahi başkâtibi olan Sait Paşaya söylemiş olsa idi, Küçük Sait Paşa da, Büyük Reşit Paşayı o noktada tenkidi caiz görmez idi.

Sultan Mecit iptidai saltanatında (Eğer bin liram olsa idi, saltanattan feragat eder idim) deyu has bendegânına söyler ve keşfi raz eder idi.

Sultan Mecit on yedi yaşın da makama geldi. Ve Hüsrev Paşa, Sultan Mahmudun başvekili olan Rauf Paşa yedinden zorla mührü sadareti alarak kendini sadrazam ilân ettirdi.

On yedi yaşında olan Sultan Mecit babasının vefatından pek az evvel okuyup yazma öğrettirilmeğe başlandırılmış ve bed'i besmele merasimi yaptırılmış idi. (Takvimi vekayiin 1247 — 1255 nüshalarına bakınız.) Maruzatı okuyabilmek için pek çok emek sarfeder ve fakat yine okumağa muvaffak olamıyarak kederinden ağlamağa başlar idi. Sultan Mecit, maruzatı okuyabilmek için göz yaşları döktüğünü oğlu Sultan Reşada hikâye etmiştir. Bu halü şanda bulunan bir padişaha doğrudan doğruya hitap etmek anı bir kat daha sıkmak olurdu. Reşit Paşa bu ciheti mülâhaza ederek, Babıâli maruzatını doğrudan doğruya Hünkâra yazacak yerde mabeyin başkâtibine hitap etmeği ve mabeyin başkâtibine maruzatı okuyup badehu huzuru şahanede takrir fırsatını vermeği münasip görmüş olabilir.

Ali Fuat Beyefendi derler ki: Reşit Paşadan evvel Hüsrev Paşa sadrazam olmuştur. Hüsrev Paşa maruzatını mabeyin müşiri ünvanile saraya alınmış olan cihan seraskeri Rıza Paşaya hitap ederdi. Bu kabil maruzat hazinei evrakta çoktur.

Yine Ali Fuat Beyefendi, ilâve ederler ki: Sultan Mecit gayrete geldi. Okuyup yazmağa büyük ceht gösterdi. Türkçe, Arapça ve Farisiyi ve hem de Fransızcayı pek güzel öğrendi. Hattı desti de inci gibi bir yazıdır. Rik'a yazılar içinde bu kadar güzeli nadir bulunur.

Abdurahman ADİL

Haliç şirketinin vaziyeti henüz tavazzuh etmiş değildir

Dün Haliç şirketi merkezinde toplanan tedkik komisyonu

Haliç şirketinin vaziyetini tetkike memur komisyon dün öğleden sonra şirketin Ayvansaraydaki merkezinde içtima etmiştir.

Şirketin vaziyetini tetkike memur komisyon âzası bir motörle şirket merkezine gitmişlerdir.

Komisyonun içtimaı uzunca sürmüş, merkezi idarede mevcut ve şirketin teessüsünden beri olan faaliyet seyrini gösteren grafikler ve bazı hesabat tetkik edilmiştir.

Komisyon şirketin müdür vekili Hasan Beyin verdiği izahatı dinlemiştir.

Bazı gazeteler şirketin faaliyete devamına imkân bulunmadığını yazmaktadırlar. Fakat tahkikatımıza nazaran, yapılan tetkikat yeni başladığından komisyon bu hususta henüz müsbet veya menfi bir kanaat edinmiş değildir.

Adis Ababa hadisesi

ADİS ABABA, 23 A.A. — Payitaht valisi ile aralarında hariciye nazırı da bulunan hükûmet erkânından 4 zat, Amerika sefirini ziyaret ederek, düçar olduğu son otomobil hâdisesinden dolayı tarziye vermişlerdir. Işte methaldar polisler ve sivil memurlar hapse atılmıştır.

Kont Bethlen'in seyahati

BUDAPEŞTE, 23 A.A. — Marki de Pallaviçini, hükûmetin haricî siyaseti ve kont Bethlen'in seyahati hakkında 26 kânunusani tarihinde müzakere edilecek bir istizah takriri vermiştir.

Ahmetabat'ın dokuma tezgâhları kapalı

AHMETABAT, 23 A.A. — Şehrin yetmişe baliğ olan dokuma tezgâhları iki günden beri mesaî birliği azalarının grevi hasebile tamamen kapalı bulunmaktadır. Mahatma Gandhi, evvelce bu mesaî birliğinin bütün dünyaya örnek teşkil edecek bir halde olduğunu beyan etmişti.

Mesaî birliğine mensup 70 bin kişinin birlik kâtibinin müstesna vaziyetlerde isdar edilen emirnamelerin kâmına tevfikan tevkif edilmesini protesto için grev yaptıkları haber alınmıştır.

Şehrin bütün polis kuvvetleri dokuma tezgâhları mıntakasında toplanmıştır. Mıntaka hakimi içtimalar yapılmasını ve kâfileler tertip edilmesini menetmiştir.

HARİCÎ HABERLER

M. Venizelos Pariste

Fransız başvekili ile görüştü

PARİS, 23. A. A. — M. Venizelos Fransa hükûmetinin Alman tamiratı hakkında vermesi muhtemel kararın Yunanistanda hâsıl edeceği tesirler hakkında M. Laval'e izahat vermiştir.

M. Venizelos Yunanistan'ın malî ve iktisadî vaziyeti hakkında M. Flandin'e malûmat ita ettitken sonra kendisine bir muhtıra vermiş ve beynelmilel bir komisyonun Yunanistan'ın malî vaziyeti hakkında tahkikat yapmasının Yunan hükûmeti tarafından arzu edildiğini bildirmiştir.

M. Flandin bu hususa hiç bir itirazda bulunmamıştır.

Çinde yeni Hadiseler

Japon filosu kumandanı bir ultimatom verdi

TOKIO, 23. A. A. — Changhaida beş Japon rahibinin uğramış olduğu tecavüz dolayısile Japonya tarafından dermeyan edilen metalip kabul edilmediği takdirde şiddetli tedbirler ittihaz edeceği bu sabahki gazeteler tarafından beyan edilmetke ise de resmî mahafil bu meseleyi mahdut bir daire dahilinde bırakmak arzusunu izhar eylemektedir.

Metalibin kabulü için Çinlilere mühlet tesbit edilmemiştir, fakat bunların reddi halinde Changhaidaki Çin askerî binalarından bazıları ile şehir civarındaki mümasil binalardan bir takımını işgal için bahriye silâhendazları gönderileceği söylenmektedir.

ŞANGHAY, 23. A. A.— Japon donanması başkumandanı Çin makamatına gönderdiği bir ültimatomda Japonlar aleyhindeki kargaşalıklar derhal bastırılmadığı takdirde şiddetli tedbirler alacağını bildirmiştir.

Tchang - Kai - Chek'in beyanatı

CHANGHAİ, 23. A. A. — Nankinden bildirildiğine göre Nankine muvasalât eden mareşal Tchang-Kai-Chek'in alelâde bir vatandaş sıfatile gelmekte olduğunu hiçbir resmî hizmet kabul etmiyeceğini söylemiştir.

Nankinde ikameti müddeti, vukuata tabidir.

Müşarünileyh, serbestii hareketini muhafaza etmiş olduğunu, mamafih kendisine sorulduğu zaman devlet işleri hakkındaki fikrini beyana amade bulunduğunu ilâve etmiştir.

Namaz Kılarken..

Haydutlar bütün bir cemaatı soydular

SOFYA, 23 (Hususî) — Kırçaalide bir köyde. ezan namazı esnasında camie. bulgar askeri kıyafetinde beş müsellâh haydut girip halka ellerini kaldırmalarını emretmişlerdir. İçlerinden ikisi halkı birer birer dolaşıp üzerlerinde para ve kıymettar ne varsa hepsini almışlardır. Alınan para elli bin Leva kadardır. Kalktan birisinin yanında para bulunmadığı için haydutlar fakiri cami için de çırıl çıplak soyup iyi bir dayakatmışlardır.Sonra istihza için halkı üç defa da kendileri şerefine secde ettirmişler ve cami kapılarını kapayarak savuşmuşlardır. Jandarma ve halk haydutları takip etmektedirler.

Üç şehir Harap oldu

Guatemalada volkan indifaları devam ediyor

NEVYORK, 23. A. A. — 3 şehir harap olmuştur. Acote Mango ve Agua Fuego volkanlarının zelzelelerle müterafik olarak indifaat yapmaları dolayisile Guetemalanın dahilinde büyük hasarat vukua gelmiştir.

Mezruat ta ciddi surette zarara uğramıştır.

Bulgaristan mektubu

Bulgarların Silâhlanması

SOFYA, 18 (Hususi) — Paris'te Meclisi ayân hariciye komisyonu içtimaında Ceneral Burjoa Bulgaristan ordusunun Neville muahedesi ile tahdit edilen rakamdan bugün çok ziyade olduğunu ve Bulgaristanın hararetle silâhlandığını beyan etmiştir.

Ceneralin bu beyanatı mecliste bomba tesiri yapmış ve ayân meclisi tahdidi teslihat konferansında M. Laval'in bu meseleyi bilhassa izah etmesini istemiştir. Ceneral Burjoa'nın bu beyanatı Sofyada çok derin tesir yapmış, ve Harbiye nazırı gazetecilere verdiği beyanatta Bulgar ordusunun kat'iyyen Neville muahedesi çerçevesinden harice çıkmadığını ve ceneral (Burjoa) nın yanlış istihbarata istinat ettiğini ve hattâ Neville muahedesi mucibince Bulgaristanın bir barut silâh ve top fabrikası yapmağa hakkı olduğu halde bu haktan istifade etmediğini ve bütün bunların terki teslihat konferansını akim bıraktırmak için birer manevradan ibaret olduğunu söylemiştir.

Bulgar - Yunan komisyonu işini bitirdi

Bulgar Yunan muhtelit komisyonu işini bitirmiştir. Son umumî raporunu Cemiyeti Akvamın bu celsesinde arzedecektir. Komisyonun bîtaraf reisilerinden Korfve Reniye Bulgar Kralı Hazretleri tarafından kabul edilmişler ve krala arz ve veda etmişlerdir.

Bulgaristanda Yahudi aleyhtarlığı

Bulgaristan'da son günlerde yahudilere karşı yapılan tecavüzler münasebetile Cemiyeti Akvam meseleyi mahallinde tahkik etmesi için beynelmilel akalliyetler bürosu kâtibi umumisi Evald Ameride'yi Sofyaya göndermiştir. M. Evald Ameride burada tahkikatını ikmal etmiş yahudilere karşı yapılan bu tecevüzlerin şahsî bir takım tecavüzler olduğunu ve bunlar ile Bulgaristandaki yahudilerin vaziyetinin kat'iyyen fenalaşmadığını ve bu tecavüzlerden Bulgar hükûmetinin mes'ul tutulamıyacağını beyan etmiştir.

Tahdidi teslihat konferansında Bulgarlar

Sabık Başvekil ve elyevm meclisi meb'usan reisi M. Malinof tahdidi teslihat konferansında Bulgar heyetinin riyasetini deruhte etmiştir. Heyete Harbiye nezaretinden erkânı harp miralayı Marinof ve bir de erkânı harp binbaşısı iştirak edecektir. Heyet bu ayın 28 inde Lausanne'a hareket edecektir. Burada efkârı umumiye bu haricî seyahatlerden çok şeyler beklemektedir. Zaten bir haricî muvaffakıyet kabinenin mevkii için de elzemdir.

Sofyadaki şüpheli eşhas

Son iki gün zarfında Sofyayı şüpheli eşhastan temizlemek için polis ciddî tedbirler almıştır.

Bütün kahve, meyhane, lokanta, ve umumî yerler polis tarafından kuşatılıp içeride hüviyetini tesbit edemiyen ve yahut üzerlerinde silâh bulunan şahıslar hemen karakollara sevkedilmekte ve Sofyalı olmıyanlar derhal yerlerine nefiy edilmektedirler. Hükûmet böylelikle Makedonya katillerinin önüne geçmek istemektedir.

Memduh TALÂT

Gümrük Tarifeleri

Ingiliz kabinesi halen bu mesele ile meşgul

LONDRA 23. A. A. — Kabine, müzakerelerinin neticesi olarak ekseriyetle ittihaz edilen ve yalnız kabineyi teahhüt altına alan bir karar ile 2 Şubat tarihinde tekrar içtima edecek olan Avam Kamarasının tasvibine arzedilecek bir gümrük tarife kanunu projesi tanzimi tekarrür eylemiştir.

Vakit kaybetmek niyetinde olmıyan hükûmet, bu karar projesini mümkün olduğu kadar süratle kabul ettirmek arzusundadır. Diğer taraftan ticarî muvazene komitesinin ekseriyeti, bütün mamul eşya üzerine yüzde 10 veya 15 gümrük resmî konulmasını teklif etmiştir.

Bazı vaziyetlerde daha yüksek rüsum vazı da derpiş edilecektir.

Ticarî muvazene komisyonunun tekliflerinin bilâ tadil bu kanun projesine ithal edilip edilmiyeceği henüz malûm değildir.

M. Lloyd George tan tekrar bahsediliyor

Vaziyette meçhul olan nokta, M. Lloyd George'un oynıyacağı röldür. Star gazetesinin bir amirine mümaileyh müstehziyane şöyle demiştir:

" Bir kabine teşkil ettiklerini zanneden nazırların her biri kendi kabinelerine hücum etmek ve onun aleyhinde rey vermek müsaadesini almadan işlerinin uhdesinden gelemiyeceklerini beyan etmek suretile vazifelerini deruhte etmektedirler."

Maamafih, kabinede dahilî meseleler hakkındaki ihtilâfın haricî siyasetteki noktai nazar vahdetini müteessir etmemekte olduğu ehemmiyetle kaydolunmaktadır.

İspanyada Rahat yok!

Bir çok şehirlerde kargaşalıklar devam ediyor

BARCELONE, 23. A. A.— Ordu, Mazera isyan mıntakasını hiçbir şiddet göstermeksizin ve asiler tarafından hiçbir mukavemet görmeksizin işgal eylemiştir.

Suira ve Figolsda bulunan maden ameleleri daşlara kaçmışlardır. Kardonada asiler bir kiliseyi yakmışlardır. Her taraf ta hükûmet idaresi yeniden teessüs etmiş ve cümhuriyet bayrağı bütün hükûmet müessesatı binalarına asılmıştır. İki harp sefinesi Barcelone'a gelmiştir.

Umumî grev şayialarına rağmen taksi şoförlerinden maada bütün amele işlerinin başına gelmişlerdir. Hiçbir hâdise olmamıştır.

Umumî mesai konfederasyonunun umumî grev yapmamak ve Manzera mıntakası asilerini orduya mukavemet etmemeğe davet kararını verdiği söyleniyor.

Tevkifatın yekûnu 38'i geçmemiştir. Mazerada umumî grev tam bir sükûnetle devam etmektedir. Birkaç tevkifat yapılmıştır.

MADRİT, 23. A. A.— Kargaşalık devam ediyor. Seville, Cordone ve Villanueva'da nümayişler devam etmektedir. Bu şehirlerde birçok tevkifat yapılmıştır.

Evlerine sığınmış olan Bergadaki âsiler teslim olmuşlardır.

SON DAKİKA

İhtısas mahkemelerinin merkezleri

Bu mahkemeler numara sırasile tasnif edilmiş ve mıntakaları tespit edilmiştir

ANKARA, 23. (Telefonla)— Kaçakçılık davalarile iştigal edecek adlî ve askerî ihtisas mahkemelerinin mıntakalarını gösteren cedvele dair kararname âlî tasdike iktiran etmiş ve bugün adliye vekâletine tebliğ edilmiştir. Kararnameye bir de harita merbuttur.

Üç askerî ihtisas mahkemesi, vazife ve ifâ olunacak mıntakanın hususiyeti nazarı itibare alınarak, cenup vilâyetlerine tahsis olunmuştur. İkisi İstanbulda olmak üzere adlî ihtisas mahkemelerinin adedi 16 dır.

Bu mahkemeler numara sırasile tasnif edilmiş ve kararnamede ona göre mıntakaları ve faaliyet merkezleri tesbit olunmuştur. İstanbuldaki mahkemelerin numaraları 8 ve 9 dur. Kararnameye göre adlî ihtisas mahkemelerinin faaliyet merkezleri ve numaraları şunlardır:

1 Diyarıbekir, 2 Siirt, 3 Van, 4 Kars, 5 Trabzon, 6 Sivas, 7 Sinop 8, 9 İstanbul 10 Lülebu gaz 11 Balıkesir, 12 İzmir, 1 Muğla, 14 Antalya, 15 Adana 16 Malatya.

İntihap encümeni tarafından seçilen adlî ihtisas mahkemelerinin hâkim, müstantik ve müddeiumumilerine dair olan liste Reisicümhur Hz., nin tasdiklerine arzedilmiştir.

Askerî ihtisas mahkemeleri için de 3 askerî adlî hâkim ile 6 askerî aza ve 3 askerî müddeiumum ile 3 müstantik millî müdafaa vekâletinden seçilmiş ve millî iradeye arzolunmuştur.

Ankara yeni Tapu müdürü

ANKARA, 23. (Telefonla).— Işten el çektirilen Ankara tapu müdürü Niyazi B. yerine İstanbul kadastro reislerinden Talât B. vekâleten tayin edilmiştir.

Kadastro müdürü Meki B. vekâlet emrine alınmıştır.

Emnineti umumiye polis müfettişliği

ANKARA, 23. (Telefonla) — Emniyeti umumiye polis müfettişliğine İlgaz kaymakamı Ali Fuat B. tayin edilmiştir.

Maarif vekili seyahatten döndü

ANKARA, 23. (Telefonla) — Maarif Vekili Esat B. dün akşam tetkik seyahatından avdet etmiştir.

Dün gece Heroin kullanan 14 kişi yakalandı

Dün gece Dolapdere civarında Macar caddesinde Arnavut Süleymanın metresi Madam Aleksandrın idaresindeki gazinoda gizli Heroin kullanan 14 kişi yakalanmıştır. Bunlar arasında bir kaç Ermeni de vardır.

Zabıta tarafından yapılan taharriyat neticesinde bunların üzerinde 12 paket Heroin, 2 tabanca, bir sustalı çakı, bir ustura, maymuncuk ve saire bulunmuş müsadere edilmiştir.

Gene bir otomobil kazası

Dün akşam Galatada gene fecî bir otomobil kazası olmuştur. Şoför Şevki Ef. nin idaresindeki otomobil o civarda oturan Niko Ef. nin 8 yaşındaki çocuğuna çarpmış ve tehlikeli bir surette yaralamıştır. Çocuğun hayatı tehlikededir. Şoför yakalanmıştır.

Hariciye müsteşarı Numan Bey geliyor

PRAG, 23. A. A. — Berayı tedavi Çekoslavakyada bulunan Türkiye Hariciye müsteşarı Numan Rifat Bey temamiyle iadei afiyet etmiştir. Müşarünileyh bu akşam İstanbula hareket edecektir.

Varşovadaki sefarethanemizde

VARŞOVA, 23. A. A. — Türkiye sefiri Cevat Bey sefarethanede tertip ettiği resmi kabulde Başvekil ve nazırlar, mebusan ve ayan reisleriyle başta Fransa ve İngiltere sefirleri olmak üzere bütün siyasî mümessiller Varşovanın mülkî ve askerî bütün erkânı hazır bulunmuşlardır. Protokol müdürü, davetlileri Türkiye sefirine ve Madam Cevat Beye takdim etmiştir.

Cebelittarıkta mağazalar kapalı

CEBELİTTARİK, 23. A. A.— Reuter Ajansının istihbarına göre Cebelittarikta bugün öğleden sonra vahim komünist karışıklıkları olmuştur. Polis ve asker kuvvetleri sokaklarda devriye gezmektedir. Şehrin mühim noktalarına mitralyozlar yerleştirilmiştir. Mağazalar kapanmıştır.

Berlin darülfunununda kargaşalık

BERLİN: 23 A.A. — Bugün Berlin darülfunununda yeniden bir takım kargaşalıklar olmuştur. Bir taraftan müfrit milliyetperver talebe, diğer taraftan Komünistlerle Sosyalistler darülfununun avlusunda döğüşmüşlerdir. Sükûn ve inzibatın iadesi için kuvvetli bir polis müfrezesi celbine lüzum hâsıl olmuştur.

Bir polis amiri, bir talebeden tokat yemiştir. Darülfünun civarında yeniden bir takım arbedeler vukua geldiğinden darülfünun emini, mektebin pazartesi gününe kadar kapatılmasını emretmiştir

Çay ziraatçileri için fena sene

LONDRA, 23 A.A. — Geçen sene, çay ziraatçileri için pek az istifade temin eden senelerden biri olmuştur.

Londra piyasasında çayın perakende kıymeti mahsus bir surette bu mahsulün resmî piyasasına tan'an raksetmektedir.

Çay piyasası, 1931 senesinin ilk 8 aymda revaç bulmuş ve hatta eylûl ve teşrinievvel aylarında % 15 nisbetinde yükselmiş, sene nihayetinde ise en aşağı fiatla tescil edilmiştir.

Seyrisefainle vapurcular tekrar görüşüyorlar

Ekonomi

İngiltereye tiftik ihracatımızda vaziyet

Londra ticaret mümessilliğimiz ofise mühim bir rapor gönderdi

Londra ticaret mümessilliğimiz memleket ihracat maddeleri hakkında Ofise mühim bir rapor göndermiştir. Bu raporda bilhassa tiftikten bahsedilmektedir.

1931 senesi zarfında İngiltereye 10,000 i Türkiyeden ve 11000 i Kaptan olmak üzere 27,000 balya tiftik ithal edilmiştir. Geçen sene piyasada ekseri aylar çok durgun geçmiştir. Fakat sene sonlarına doğru vaziyet değişmiştir.

Pamuk ve yün sanayiindeki terakki tiftik sarfiyatını gittikçe azaltmıştır. Bu vaziyet karşısında iki şey tavsiye edilmektedir:

1 — Sanayi ve Maadin bankasına merbut fabrikalardan birini tiftik işler bir hale getirmek,

2 — Tiftik postekisini kürk sanayiine ithal etmek.

Beynelmilel yün konferansının kararı

Bales' de toplanan yedinci beynelmilel yün konferansı mesaisini ikmal etmiştir.

Konferans şu kararı kabul etmiştir:

«Yün beynelmilel konferansı bir müddetten beri ve hemen her gün şanj serbestisine mâni olan hükûmet tetbirleri ittihaz edilmekte olduğunu nazarı dikkate alarak şu kanaati izhar eder: Emniyet ve işlerde yeniden hayat görülebilmesinin ilk şartı sermayelerin serbestçe tedavülüne imkân vermektir."

Samsunda tütün stoku

Samsun mıntakasından son hafta zarfında hiç tütün ihraç edilmemiştir. Stok 5,985,000 kilodur

Izmirden arpa ihracatı

Mevsim iptidası olan 25 mayıstan 31 kânunuevvele kadar İzmirden ecnebi memleketlere 16,926,000 kilo arpa ihraç edilmiştir. İhracatta birinci mevkii sekiz milyon kilo ile İngiltere, 5 milyon kilo ile ikinci Belçika gelmektedir. Arpa ihracatçı memleketlerden başlıcası olan Cezaire de bir milyon kilo arpa ihraç edilmiştir. Geçen sene Cezairde arpa olmamıştı. Geçen senenin vasati arpa fiati 6 kuruştur .

Kalkavan zadelerin teşebbüsü

Kalkavan zade vapur idaresi ihracat eşyamızı ecnebi limanlara nakletmek için bir müracaatta bulunmuştu.

Ticaret odası İktısat vekâletinin emrile Kalkavan zadelerden bu teşebbüsleri hakkında izahat istemiştir.

Iki oda lâğvedilecek

İktısat vekâleti Malgara ve Ezine Ticaret odalarının lâğvına karar vermiştir.

Vekâlet dün bu kararı Ticaret müdürlüğüne bildirmiş ve bu odaların muamelâtının tasfiyesini emretmiştir.

Izmirin on günlük ihracatı

1 kânunusani 932 den 10 kânunusaniye kadar İzmir limanından muhtelif ecnebi memleketlerine vukubulan ihracatın Türk lirası üzerinden kıymeti hakkında Ticaret odasınca bir istatistik tanzim edilmiştir.

Buna nazaren Almanya'ya 80018 liralık, İtalya'ya 696,216, Yunanistana 48,902, İngiltereye 21,606, Felemenge 31,105, Amerikaya 811,930, Mısır'a 12,937, Fransa'ya 40,762, Bulgaristana 1574, Belçika'ya 10605, Romanya'ya 888, İspanya'ya 1,800, İsveçe 72,787, muhtelif memleketlere de 91,450 liralık ihracat yapılmıştır.

Ayni müddet zarfında muhtelif ecnebi memleketlerinden limanımıza âtideki miktarda ithalât vuku bulmuştur:

İtalyadan 57962 liralık, Hindistandan 3434, Çekoslovakyadan 15,277, Rusyadan 44,237, İngiltereden 120,021, Bulgaristandan 3494, Almanyadan 44807, Amerikadan 5768, İsveçten 7174, İsviçreden 773, Belçikadan 17364, Macaristandan 1499, Yunanistandan 1253, Romanyadan 6523, Fransadan 24895, Avusturyadan 1650, Felemenkten 11978, Mısırdan 5144 Türk lirası kıymetinde mal ithal edilmiştir.

Nebatî yah meselesi

Nebatî yağlar meselesi mühim bir safhaya girdi.

Dün de Adapazarında nebatî yağ istihsal edilen nebatları zereden zevattan bir mektup aldık. Adapazarlılar nebatî yağlarda yerlilerin kullanılmasına en büyük mâni olarak, oktruva resmini göstermektedirler.

Bu zevat diyorlar ki:

"Türkiyenin birçok vilâyet ve kazaları bu nebatî yağların mevadî iptidaiyelerini yetiştirmeğe müsait olduğu halde mahsulünün kıymet ve revaç bulamamasından maalesef zeriyatı pek mahdut bir sahaya hasrolunmaktadır. Çünkü memleketimizde pek mebzulen yetişen ay çiçeği tohumunu 928 senesinde İstanbulda yağ fabrikalarına sevkettiler baş döndürücü bir hâdise karşısında kalmış ve büyük emel gaye ile istihsal eyledikleri bu nebatî yağın iptidaî maddelerini bir daha ekmemeğe ahtetmişler di. Hâdise şudur: İstanbula sevkolunan ay çiçeği tohumundan beher kilosundan hatırımızda kaldığına göre, 6 — 8 kuruş gibi bir oktruva resmi alınmış memleketimiz dahilinde yetişen ve Türk mahsulü olan ay çiçeği tohumundan Şehir emanetinin bu kadar ağır ve gayri kabili tahammül bir oktruva rüsumu alması çiftçileri bu nebatî yağların iptidaî maddelerini ekdirmemek için ittihaz olunmuş bir karar mahiyetinde telâkki edilmiştir. Filhakika çiftçinin tam bir sene alın teri dökerek meydana getirdiği mahsulünü kaç kuruşa satmalıdır ki şehir emanetinin karar altına aldığı bu oktruva resmini ödeyebilmiş olsun. Topraklarımızın tabii müsadesinden azami istifade temin etmek üzere mahreç temin olunduğu taktirde birinci seneye ait olmak üzere 10 bin dönüm ay çiçeği tohumu zeredileceğini ve istihsal olunacak mevadı iptidaiyenin ne suretle sarf ve istihlâk edileceği kaza ziraat memurluğumdan sorulmuş ve memurluk ta İzmirdeki Turan yağ fabrikasıyla muhabereye girişmiş ve mukavele suretleri celbedilmiş olduğu halde yağ fabrikası şirketinden alınan bir mektupta İzmir belediye since cihayet olunan altı buçuk kuruş oktruva rüsumundan dolayı çarnaçar Adapazarından ay çiçeği tohumu mubayaa etemiyeceğini bildirmişti. Keyfiyet İktısat Vekâletine arzedilmiş ve bu oktruva rüsumunun tenzili için teşebbüste bulunulması istirham edilmiş ve bunun tepdiline çalışılacağı tarzında bir cevap alınmıştı. İşte memleketimizde imal ve istihsal edilen nebatî yağların ecnebi yağlarına karşı himayesi her Türk evlâdına düşen bir vecibe iken dahili mevadı iptidaiyelerin revacını kıran bu gibi yanlış ve düşüncesiz kararların tekerrürüne meydan verilmemesi şayanı temennidir.

Dahilde yetişen mevadı iptidaiyelerden oktruva resmi yerine iyi ve ıslah edilmiş fazla randıman alan çiftçilere berayi teşvik nakdî mükâfat veya basit fenni alet verilmesi suretile Türkiyede yetişen nebatî yağların mevadı iptidaiyeleri sanayi birliğinde içtima eden fabrikatörlerin endişelerini izaleye kâfi mucip bir tedbirdir. Binaenaleyh mahsulün para etmediği bir zamanda fabrika-

Borsa fiatları

Kambiyo	Kapanış L.	K.	S.
İngiliz lirası	7	24	00
Bir T. Lirasının mukabili			
Fransız frangı	12	00	06
Dolar	00	47	55
Liret	9	45	16
Belga	3	40	12
Drahmi	36	65	00
İsviçre frangı	2	43	37
Leva	64	80	00
Florin	1	17	95
Kuron Ç.	16	09	00
Şiling A.	4	14	36
Pezata	5	68	78
Mark	2	00	96
Zloti	4	28	17
Pengo	3	72	93
Ley	79	76	50
Dinar	26	93	37

Tahvilât	Kapanış		
İ. Dahilî	94	75	
D. Muvahhade	43	50	
A. Demiryolu	26	95	

Borsa Harici			
Altın	9	56	
Mecidiye		49	00
Bank[illegible]	2	34	

Maarifte

M. Malche İşe başlıyor

Darülfünunda bir oda hazırlandı

Darülfünunun ıslahına memur profesör M. Malche bugünden itibaren vazifesine başlıyacaktır. M. Malche için Darülfünun emanet kısmında bir mesai bürosu tefrik edilmiştir. Mutehassısa Nahit Sırrı Bey tercümanlık vazifesini ifa edecektir.

Beynelmilel tarih tedrisatı konferansı

Edebiyat fakültesi reisi Ali Muzaffer Beyin Şubat içinde Pariste toplanacak olan beynelmilel tarih tedrisatı konferansına Darülfünun namına iştirakine karar verilmiştir.

Ali Muzaffer Bey çarşamba günü Parise müteveccihen hareket edecektir.

Supalan Meselesi

Seyrisefainle vapurcular uyuşacaklar

Seyrisefain idaresile Millî vapurcular arasında şiddetli rekabetin doğurduğu bazı fena usullerin izalesi için yeniden müzakere yolu açılmıştır.

Bir kısım vapur armatörleri rekabet yapabilmek için aldıkları eşyanın vapurdan mavnalarla iskeleye kadar naklini de temin ve deruhte etmektedirler.

Seyrisefain idaresi bu usulün ortadan kalkması için umumi supalan meselesinin hallini münasip görmektedir. Bunun için Seyrisefain Millî vapurcular birliğine müracaatla bu nokta üzerinde itilâfa davet etmiştir.

Vapurcular da esas itibarile bu fikirdedirler.

Poliste

Dolu hastane ilk müdavat yapamaz mı?

Kireçciyan isminde bir ermeni şüpheli şekilde öldü

Galatada Perşembe pazarında oturan berber Kireçciyan Ef. evvelki gece Beyoğlundan geçerken birden bire fenalaşmış ve bir eczaneye girerek ilk müdavatını yaptırmak istemiştir.

Fakat eczacı kalfası, Kireçciyan Efendinin sıhhî vaziyetinin tehlikeli olduğunu görerek, polisi haberdar etmiş ve Kireçciyan ef. hemen Beyoğlu hastanesine nakledilmiştir fakat hastanede yer olmadığı için, bu adamın Cerrahpaşa hastanesine nakli zarureti hâsıl olmuş, ve Cerrahpaşaya götürülürken vefat etmiştir. Kireçciyan ef. nin ölümü şüpheli görüldüğü için müddeiumumilik haberdar edilmiş, ceset morga kaldırılmıştır.

Bir köşk yandı

Bebek caddesinde mütevelli şehzade Süleyman ef. ye ait olan ve geçenlerde Bekir ef. isminde birine Maliyece icar edilmiş bulunan 13 numaralı köşkte, bacanın kurumları tutuşmasile yangın çıkmış ve köşk kâmilen yandıktan sonra söndürülmüştür.

Çalınan kaşıklar

Kadıköyüde oturan Mustafa, Yorgi, ve berber Mustafa, Beyoğlunda bir birahanede içerlerken aralarında kavga çıkmış, Mustafa, çatal kaşık aşırmakta iken yakalanmıştır.

Polis divanı

Polis müdürü Ali Riza Beyin riyaseti altında şube müdürlerinden mürekkep intihap heyeti dün toplanmış ve polise gireceklerin intihabı ile meşğul olmuştur.

Kaçak rakı

Müskirat muhafaza teşkilâtı Üsküdarda, Karacaahmette Talât Beyin evinde kaçak rakı çıkarıldığını haber almıştır.

Dün bu ev taharri edilmiş ve hali faaliyette iki kazan, 500 kilo cibre ve 20 kilo rakı bulunmuştur.

İzmirdeki Satışlar

Şikâyetler Maliye vekâletine bildirildi

Dünkü nüshamızda İzmirde müzayede ile satılığa çıkarılan Yunan emlâkinden iki binanın tahmin edilen kıymetinden yüksek bedellerle talipleri bulundu ğu halde, ihale edilmediklerini ve bu hususta gayrimübadiller cemiyetine şikâyet vâki olduğu nu yazmıştık. Ahiren Gayrimübadiller cemiyetine diğer bir şikâyet daha vâki olmuştur. 42 bin lira muhammen kıymeti olan yanık bir kereste fabrikasına 44 bin lira verildiği halde, bu bedel haddi lâyıkında görülmeyerek ihale edilmemiştir. Cemiyet bu, ve dünkü nüshamızda yazdığımız şikâyetler hakkında Maliye vekâletine müracaat etmiştir .

Müzayede ile satılacak olan Yunan emlâkinin listesi tapu kıymetleri ile ilân edildiği halde, müzayede neticesinde tapu, hattâ iradı gayrisafi kıymetleri bile nazarı dikkate alınmamaktadır. Garyimübadillere verilen bonoların bugün üzerlerinde muharrer kıymetten pek dun kıymetlerle elden ele tedavül etmekte olduğu nazarı dikkate alınarak kıymetlerinin tezyit edildiği anlaşılmaktadır. Halbuki bonolar Yunanistanda ki mallarını ve onların iradını istirdat etmeğe muvaffak olamıyan gayrimübadillere, haklarına mukabil verilmiş olduğundan, bu bonolarla mal alacak olan gayrimübadillerin bunlardan tamamen istifade edebilmelerinin temini lâzım gelir. Bonoların dun kıymette tedavül etmekte oldukları nazarı dikkate alınarak müzayede ile satılacak malların kıymetine değerinden fazla zammedilecek yerde, bonoların kıymetlerini muhafaza edecek tedbirler ittihaz edilmelidir.

Gayrimübadillerden bazıları emlâk kıymetlerine lüzumsuz zamlar yapılmakta olduğunu görerek müzayedelere iştirak etmemektedirler

Hahambaşılık İntihabı

Ekalliyetler kanununun kabulüne kadar tehir edildi

Vefat eden hahambaşı vekilinin yerine henüz hiç kimse intihap edilmemiştir. Hahamhane meclisi şimdilik hahambaşılığa hiç kimseyi intihap etmemeğe karar vermiştir. Bunun sebebi ekalliyetler kanununun henüz B. M. Meclisinden çıkmamış olmasıdır. Musevî cemaati, cemaat reislerinde hükûmetçe aranılmakta olan evsafa, akalliyetlerin hukuk ve vezaifi hakkında kanunda mevcut esaslara ittila hasıl ettikten sonra yeni hahambaşıyı intihap edecektir.

Leh Hahambaşısı garın gidiyor

Şehrimize geldiğini yazdığımız Lehistan hahamlarından Avram Mordahe Alter'i dün şehrimiz hahamhane erkânı ve bazı hahamlar ziyaret etmişlerdir. Haham Avram Mordahe, "hasedizm,, tarikatinin reisidir. "Hasedizm,, musevilikte mergup bir tarikattir. Haham Avram Mordahe, yarın Toros ekspresile Kudüs'e gidecektir.

Paraşütçü Konferans verdi

Evvelki gün Yeşilköyde paraşütle bir tecrübe yapmış olan M. Rene Vincent dün akşam Aero Klüpte paraşütle sukut hakında bir konferans vermiştir. M. Rene Vincent dün bir muharririmize demiştir ki:

"— Cuma günü, oldukça müşkül bir tecrübe yaptım, çünkü hava cereyanları pek muhtelifti. Bununla beraber tecrübe muvaffakıyetle neticelendi.

Burada askerî makamat ve tayyareciler tarafından hakkımda gösterilen hüsnü kabulden pek ziyade mütehassis oldum. Pek kıymetli tayyarecilerimiz var. Bilhassa, tayyaresile uçtuğum Vecihi B. mahir bir pilottur.,,

Cemal Hüsnü B. geldi

Bern sefirimiz Cemal Hüsnü Bey

Ingiliz gümrük tarifesi

LONDRA, 23 A.A. — Umumî gümrük tarifesinin parlâmento tarafından kabul edilir edilmez mamûl eşya hakkında derhal tatbik edileceği söylenmektedir. Bazı sanayiin ihtiyaçlarına göre derece derece yükselmek şartile bir gümrük resmi cetveli yapmak üzere bir tarife komisyonu teşkili için lâzım gelen tedbirler alınacaktır.

Bu resimlerin umumî hat ve nisbetinin yüzde on veya on beş olması muhtemeldir.

Ingilterede Hint altını

LONDRA, 23 A.A. — Ingiltere Hindistandan almış ve almakta bulunmuş olduğu altın, Ingiltere için kambiyosu şimdiki fiatta tutmasına medar olacak bir âmildir.

Altın muvaredatının yekûnu 30, 000,000 lira tahmin edilmektedir. Bu hareket son zamanlarda biraz betaet kesbetmişse de yine Londra'ya haftada 1 milyon liraya yakın kıymette altın gelmektedir.

Ingiliz lirası

LONDRA, 23 A.A. — Ingiliz lirası franga nazaran 87,31 de ve dolara nazaran 3,4375 de açılmıştır.

Bu hafif sukutun sebebi, kabinedeki noktai nazar ihtilâflarile tamirat meselesinin hâlli hususunda tesadüf olunan müşkülâttır.

Saat 12 de kapanış, 3,4337 dolar ve 87,125 frank olarak tesbit edilmistir. Piyasa muhiti oldukça memnuniyetbahş bir şekil arzetmektedir.

Ingiltere, bazı Alman sanayiini celbedecek

BERLIN, 23 A.A. — Alman efkârı umumiyesi, Ingiliz mahafilinin bazı Alman sanayiini Ingiltere'ye celmetmek için sarfetmekte olduğu mesaiden dolayı heyecan içindedir.

Yeni malûmat almakta olan bazı Alman sanayi erbabının fikrince, bu teşebbüsler boşa gitmemiştir. Bilhassa ihracat ile meşgul olan ve Ingiltere tarafından ittihaz olunan gümrük tedbirleri dolayısile müşkül bir vaziyete düşmüş olan Alman müesseseleri mevzuu bahistir.

Alman sanayi erbabının Ingiltere'ye gelip yerleşmesini temin için sarfedilmekte olan mesainin sebebi, tarifelerin yükselmesi yüzünden birçok Ingiliz müesseselerinin evvelce takarrur etmiş olan fiat üzerinden emtea teslim edemiyecek bir hale

ni ve Avrupa mevadı iptidaiyesine karşı gümrük kapılarımızın daha sıkı bir şekilde kapatılmasına yardım etmelerini bütün samimiyetimizle temenni ederiz."

Tramvaya asılan çocuklar

Seyrüsefer memurları son zamanlarda teftişlerini ziyadeleştirmişler ve tramvaya asılan küçük yaramaz-

Belediyede

Balıkçıların Imtihanı

Belediyede bu mesele tetkik ediliyor

Belediye bir müddetten beri kayıkçı, sandalcı gibi küçük deniz vesaiti kullananları imtihana başlamıştır. Bunlardan mesleğinde ehliyeti görülenlere, şoförlere olduğu gibi birer ehliyetname verilecektir. Ehliyeti olmadığı anlaşılanlara da kayıkçılık ve sandalcılık yaptırılmıyacaktır.

Bu imtihanlarla polis altıncı şube müdürlüğü meşgul olmaktadır. Imtihanlar yapılırken polis altıncı şube müdürlüğünün bir nokta nazarı dikkatini celbetmiştir: Balıkçıların da imtihan edilip edilmemesi keyfiyeti...

Polis müdürlüğü balıkçıların da kayık ve sandal kullandıklarını düşünmüş ve belediyeden bunların imtihan edilip edilmiyeceklerini sormuştur. Belediye balıkçıların kanunen imtihan edilmeleri caiz olup olmadığını tetkik etmektedir. Şayet ortada kanuni bir zaruret yoksa bunlar imtihan edilmiyecektir.

Münhal Belediye azalığı

Istanbul umumî meclisi azasından D. İzzet Kâmil Bey vefat etmişti. Merhumun yerine yedek azadan Hulûsi Ertuğrul Bey geçecektir.

Darülâcezenin himayesi

Darülâceze himaye komitesi salı günü Darülbedayi'de toplanacak ve oradan toplu bir halde Darülâcezeye giderek gezecekler ve kendilerine izahat verilecektir.

930 hesapları

Belediye tetkikî hesabat encümeni dün 930 senesi hesabı kat'i mazbatasını hazırlamış ve basılması için matbaaya vermiştir.

M. Marinetti'ye Zıyafet verildi

Zıyafette Reisicümhur kâtibi umumisi de davetli bulunuyordu

Dün akşam İtalyan sefiri Baron Aloisi tarafından, İtalyan şairi M. Marinetti şerefine bir ziyafet verilmiştir. Bu ziyafette Riyaseticümhur kâtibi umumisi Tevfik Beyle İtalyan kolonisine mensup bazı zevat hazır bulunmuştur.

M. Marinetti, yarın Darülfünun merkez konferans salonunda fransızca bir konferans verecektir. Bu konferansa muallimler davet edilmitşir.

İzmirde çuval ve sicim fabrikası

Ödemişte urgancılar kooperatifi tarafından bir çuval fabrikası vücude getirileceğini, bunun için teşebbüsata girişilerek Avrupaya bir makine sipariş edildiğini yazmıştık.

Yine İzmirde bir sicim ve çuval fabrikasının tesisi bundan bir müddet evvel tasavvur edilerek mıntaka Ticaret müdürlüğünden bu hususta malûmat istenmişti.

İzmir Ticaret müdiriyeti bunun üzerine Marsilya ve Berlin Türk ticaret mümessilliklerine birer mektup göndererek çuval fabrikası tesisi hususunda bazı malûmat verilmesini istemiştir.

Berlin Türk Ticaret mümessilliği oradaki çuval fabrikalarından istenilen malûmatı almış ve bu malûmatı göndermiştir.

Gelen mektupta çuval fabrikasına lâzım olacak mevat ve makinelerle bazı fabrika adresleri tesbit edilmiştir.

Mıntaka ticaret müdiriyetinin tebliği üzerine fabrika tesisini düşünen müteşebbis heyet derhal faaliyete geçmiştir.

Belediyeler de yerli malı kullanıyor

Millî İktısat ve Tasarruf Cemiyetinin sesi: Millî İktısat ve Tasarruf Cemiyetinin kânunuevvel 931 tarihinde yaşattığı tasarruf ve yerli malı haftası münasebetile şehrimizde yapılan tezahüratın mezkûr semeratı her gün muhtelif halk ve evladı vatan kütlelerinde tasarruf ve hassaten yerli mala rağbet hususundaki teahhüdat ile ve kemali memnuniyetle müşahede edilmektedir. Mesaisinin şu zengin neticelerile şevkı artan cemiyetin İstanbul şubesi ile Belediye riyasetinin elektrik istihsalinde lüzumu olan bazı mevada ait gazeteler de ilânını görünce yerli bakır tel ve kablolar hakkında mezkûr belediye riyasetinin nazarı dikkatini celbe müsaraat etmiş ve belediye riyaseti de yerli malı kullanmak belediyenin de ahassı amalı olduğunu ve bunların nereden tedarik edileceğini sormuş ve kendilerine bunların adresleri bil-

Vilâyette

Ihtikâr Kanunu

Kanun dün Vilâyete tebliğ edildi

22 temmuz 1931 tarih ve 1873 numaralı kanuna müzeyyel kanun dün vilâyete bildirilmiştir. Kanun mülhakata tamim edilmiştir.

Kuşpalazı seromu

Kuşpalazı seromu hakkında Beynelmilel itilâfnameyi tâdilen 7 ağustos 1930 tarihinde Pariste tanzim ve imza edilmiş olan mukavelenin tasdikına dair kanun vilâyete tebliğ edilmiştir.

Rüsumatta

Gümrüklerde Açma ücreti

Tetkikatta bulunacak komisyon teşekkül etti

Gümrüklerde giren ve çıkan eşyanın yeni şekilde ve bütün kapların açılarak muayenesi üzerine açış ücretlerini yeniden tesbit edecek komisyon teşekkül etmiştir. Bu komisyon bugün ilk içtimaını Ticaret odasında yapacaktır. Komisyon İktısat ve Gümrükler vekâletlerinin tensip ettiği veçhile Oda ikinci reis vekili Kara Mustafa zade Ahmet Beyin riyasetinde toplanacaktır. Komisyona gümrükten ticareti hariciye gümrüğü müdürü İhsan Bey ve Ticaret müdürü Muhsin Bey iştirak edecektir.

Gümrükte bir ziyaret

Gümrük Haydarpaşa Başmüdürü dün İstanbul gümrükleri Baş müdürü Seyfi Beyi ziyaretle uzun müddet görüşmüştür.

Bu mülâkat şubat kontenjanı ve tarzı tatbiki üzerinde cereyan etmiştir.

Mahkemelerde

Unkapanı cinayeti

Un Kapanında Süleymanın meyhanesinde bundan bir müddet evvel bir cinayet olmuş, Naci isminde biri ölmüş, İbrahim isminde biri de yaralanmıştı. Bu cinayetin faili olmakla maznun Recep ve Süleymanın muhakemesine dün devam edilmiş, şahitler dinlenmiş, diğer bazı şahitlerin celbi için muhakeme başka güne kalmıştır.

Halı hırsızlığının aslı çıkmadı

Gümrük antreposundan halı çalmakla maznun olan Veli, Kurban, İbrahim, Haydar, Mihran ve Yorgi hakkındaki dava dün ağırcezada intaç edilmiştir. Maznunların hepsi beraet etmiş, mevkuf olanlar tahliye olunmuştur.

Tidak beraet etti

Müddei umumiliğe eksik gazete gönderdiği için mahkemeye verilen ve üçüncü ceza mahkemesinde davası rüyet olunan Tidak mecmuası sahibi Sahak efendi beraet etmiştir.

Yalovadaki hafriyat

Riyaseticumhur Kâtibi Umumisi Tevfik ve Aydın meb'usu Dr. Reşit Galip Beyler, şehrimizdeki Alman enstitüsü müdürü M. Chede ve müze müdür muavini Arif B. ile birlikte, müze idaresince yapılmakta olan hafriyatı tetkik etmek üzere dün sabah Yalova'ya gitmişler ve akşam şehrimize avdet etmişlerdir.

TÜRKÇE KURANI KERİM

Darülfünun İlâhiyat Fakültesi reisi fazılı İzmirli İsmail Hakkı Bey tarafından şerh ve izahlarla tercüme olunan ve Hilmi kitaphanesi tarafından yeni harflerle ve pek nefis bir surette basılmış olan Türkçe kuranı kerim islâm aileleri tarafından büyük bir rağbete nail olmuş ve bir hafta içinde yüzlerce nüsha satılmıştır. Ramazan münasebetile yüzde 40 tenzilâtla 150 kuruşa verilmekte olan bu büyük ve mukaddes kitap hakikaten pek ucuzdur.

Milliyet

Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.

24 K. SANİ 1932

İdarehane: Ankara caddesi, 100 No.

Telgraf adresi: İst. Milliyet
Telefon: 24310,9,8.

ABONE ÜCRETLERİ:

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	27 —

Gelen evrak geri verilmez — Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilköy askerî rasat merkezinden verilen malûmata göre bugün hava gene kapalı ve kısmen yağışlı devam edecektir. Rüzgâr şimalden mütedil kuvvette esecektir. 23-1-932 tarihinde tazyiki nesimî 772 milimetre, en fazla sıcaklık 5 en az 2 santigrat kaydedilmiştir.

Ramazan 16

Vakitler:	S D
Güneş	7,18
Öğle	12,26
İkindi	15,00
Akşam	17,15
Yatsı	18,50
İmsak	5,35

FELEK

Felek hasta

Felek B. arkadaşımız da,dün gripten yatağa girdi. Harareti 39. Bu vaziyette cidden herkese tevahhuş veren gripin parmakları arasındadır.O diyor ki:

— Gripli fikirlerimle karilerimi aşılamak istemediğim için bugün susuyorum.

Felek haklı. Grip ortalıkta öyle salgın ki Fikir ve kelimelerden bile sirayet tehlikesini düşünmek zarurî oldu. Cümlemize afiyetler!

Sıhhî bahisler

İnsanların zavallı beyni
Sessizlik korkusu..

"Semtin sükûnu zulmeti artardı dembedem;
Gûya çekerdi ka'rına doğru bizi adem.„
(Ekrem Bey)

"Gök yüzünün sukûtû her tarafı sarmış; sessizlik, bu daima susan misafiri savmak.. Bunu yapamıyorum. Gecenin yüzüne baka baka hülya saatlerim geçiyor...
(Rabindranat Tağor)

"Bir samtı spehrenk ile meşbu hayalât,„
Dağlar, dereler sanki birer mahfeli emvat,„
(Tevfik Fikret)

Beşeriyetin bir yeni hastalık ile muztarip olmağa başladığı zannolunuyor. Bir yeni hastalık ki belki eski zamanlarda izini bulmak mümkün.. Bu, adeta her gün şiddetini artıran bir salgın gibi. Hemen herkes ona tutuluyor. Başlangıçta ruhî iken sonra cismanileşen bir hastalık. Spor, seyahat, tiyatro, sinema merakının insanlarda sergüzeştcu bir ruh hasıl etmesile peyda olan korkular zümresinin bir cüzünü teşkil ediyor. Hastalığın adı? Sadece: Sessizlik korkusu..

Ağorafobi, Klestrofobi, Tanatofobi gibi bu cinsten; yahut bir iğne, bir fare görünce bayılmaktan; sebep siz kızarmaktan, ellerini itina ile on defa yıkamadıktan sonra sofraya otu ramamak gibi hallerden müteşekkil hastalıklar gibi buna da eski Yunancada bir ad takılabilirdi. Korkunç isim takmağa ne lüzum var? Sessizlikten korkmak vesselâm..

* * *

Kendinizi, etrafınızı tetkik ediniz. Bir konserdesiniz. Dikkat ediniz. Orkestra birdenbire susu versin Sanki bir kaza olmuş. Kemanların sesi kesilmiş; orkestra şefinin kolu felce uğramış sanırsınız. Çehrelerde bir can sıkıntısının akisleri belirir. Yüzler donuk, çizgiler hareketsizdir. Bazıları gülümsemez bile.Birçok kimseler o esnada konuşmak isterler; lâkin beyinlerinde bir fikir doğmaz. Korkunç bir zorluk hereketlerini tahdit eder. Bakışlar sönük, vaziyetler biçimsizdir.

Orkestra tekrar başlayıncac yüzlerde derin bir basübadelmevtin eserleri görünür. Gözler parlar, yüzlere renk gelir, dudaklar oynamaya başlar. Sanki bir korku anı geçmiştir. Şimdi hepsi bitmiş; her şey eski haline gelmiştir. Hiç ber şey olmamış gibi...

Musiki de beyni yorar, hâfızayı bizar eder. İnsanı sinir zaafının, sayısız şekillerinden birine giriftar eder.

İnsanlar her yerde şu hale gelmişlerdir: Sanki bir cazbandın, tangonun, yahut her hanki bir Romans'ın ahengine uyulmazsa yaşamak mümkün olmıyacak! Öyle ki musiki olmazsa yemek, içmek, gezmek, düşünmek, sevmek imkânı yok. Her tavır ve hareket Vals'ın, Boston'un zeyli veya muadili gibi...

Yağmurlu havada şemsiye taşınır gibi, gramofon taşınıyor.

* * *

Başta Paskal, Labrüyer olmak üzere morâlcilerin hepsi en büyük, en esrarlı zaafımızın yalnızlıktan ve ses sizlikten ileri geldiğini kaydetmişlerdi. Edğar Pol sesizliğin sakınılmak lâzım gelen fena bir şey olduğunu göstermek için bir hikâye yazmıştır.

İnsanlar o kadar boşaldılarmı ki kulakları gürültü ile dolmadıkça yaşadıklarını duymuyorlar. Buna zihin için bir intibah denemez. Çünkü gürültü, patırdı içinde düşünmek ve konuşmak imkânı yoktur. En mükemmel bir orkestrayı dinlerken bile insan uyuşur, âdeta sarhoş olur. Sanki keman sesleri ile ihlâl edilen derin bir uyku içinde gibidir. Bir gevşeklikle sinirleri saran bir zaaf içinde, beyinde ancak müphem, belirsiz düşünceler doğar.

Böyle olmakla beraber dünyanın her tarafında insanlar seslerini kesmişler, gramofonlarını dinliyorlar. Kulakların gürültü ihtiyacı, şimdiye kadar, nisbeten, sessiz birer muhit olan sinemaları gürültü, patırdı fabrikası haline getirdi. Şimdi oralarda vagonlarını kaybetmiş lokomotifin çığlıklarından, kudurmuş bir tayfun ulumalarına kadar her türlü sesler bir araya toplanıyor ve hep birden patlıyor.

Tarihin orta yaş devri insanlar için belâlı, elemli, meş'um bir devir olmuştu .O zamanların çeşit çeşit belâlarından, ezalarından kurtulmak için insanlar manastırlara kaçarlar, sessiz, ıssız bucaklara sığınırlarmış.

Avrupa'da, yüksek dağların tepelerinde kurulmuş Sanatoryumlar sıkı bir inzibat altında lâik bir manastır sayılırlar. Âlemin gürültüsünden patırdısından, biran için, kurtulmak istiyenler bir kaç ay oralarda kulaklarını beyinlerini dinlendiriyorlar.

Gramofonlardan, sesli filmlerden, otomobillerin homurdanmalarından, kısaca, medenî şehirlerin gürültülerinden şikâyet edenlere gürültüyü sevenler, sessizlikten korkanlar,„ şimdi:

— Sanatoryoma, sanatoryoma!

Diyeceklerdir.

Hamlet'in sevgilisi Ofelya'ya:

— Manastıra, manastıra!

Diye haykırdığı gibi...

Doktor: Rusçuklu HAKKI

Dost memleketlerde

Efganistanın Idarî teşkilâtı

Medeniyet güneşi Orta Asyanın bu dost memleketinde de her gün biraz daha yükseliyor

Efgan parlâmentosunda verilmiş olan kararlar cümlesinden en mühim esasata temas ediyoruz. Mezkur memleket dahilinde başta Şah Hz. ve hükûmet ricali dahili ve harici emniyetleri temin kasdile bir takım esaslar kararlaştırmışlardır. Bu da müstakil bir memleketin selâmeti için çok lâzımdı.

Çünkü, Afgan kabilelerinin ittihadı uğrunda mübareze eden emir Abdurrahman hanın vefatından sonra memleket dahilindeki ırk ve kabile rabıtaları gevşemişti.

Bu cesur ve müteşebbis emirin oğlu Habibullah han dahile ve harice karşı son derece sulhperver ve şahsî zevk ve eğlencesine meçlûp idi.

Avrupa'da gurbet diyarında varlıkla yokluğun ve mukaddes vatanın, ne demek olduğunu bihakkın takdir eden, kabile şefleri ve halkın ısrarı ile tahta -Şah ünvanı ile- geçen Serdar Mehmet Nadir han Hz. yurdunun taalisine ve teceddüt yolunda yürümesine esas düsturları tatbike koyulmuştur. Ben mezkûr ülkenin idarî teşkilâtından bilmünasebe bahsedeceğim.

Memleket dahilinde her kabile ve halk ülke reisi Şah Hz.nin emri ve parlâmentonun vesaya ve mürakabesi altında olacaktır. Hükûmet merkezi Kâbildir ve halk salik bulundukları dinî mezheplerinde serbesttirler. Memleket dahilinde başlıca iki mezhep vardır ve sıra ile şunlardır; Şiî, Hanefi, ve az miktar da bulunan Yahudilerin ve hinduların dinleri vardır. Devletin resmi mezhebi Hanefidir.

Bütün Afgan ülkesi sakinleri ayni haklara ve serbestilere malik olacaklardır. Afgan millî bayrağının esası; siyah, kırmızı, yeşil renklerden mürekkep, ortasında buğday başağı içinde mihrap ve minber krokisi vardır.

Şahm hukuku: Mehmet Nadir hanın Afgan istiklâl harbinde göstermiş oldukları fedakârlık ve muvaffakiyetler memleket dahilindeki halk üzerinde iyi izler bırakmış ve millet kendisini Afgan şahı olarak tanımıştır.

Afganistan'da şah intihabı millet mümessillerinin iktidarı elindedir.

Memleket dahilinde nazırlar intihabı, vali, kumandan, sefirler, memurlar intihap ve azli, millî şûranın tasvibi olan şeylerin, harp ilânı, sulh akti, umumî af ve mücrimlerin tecziyesinin tasdikleri şahlığın hukukundan sayılır.

Memleket dahilindeki bütün halk Efgan tebaası sayılır ve hürdürler. Şahsî hürriyet her türlü tecavüzlerden masundur, esaret mülgadır. Hiç bir kişinin başkasını zorla köle gibi kullanmağa hakkı yoktur, angarya kalkmıştır. Aksi takdirde, o şahıs kanun pençesine tevdi edilir. En mühim bir şey varsa, o da, herkesin sây, istidat, kabiliyet ve mesleği ne ise, ondan istifade edilecektir. Bütün Efgan mektepleri maarif nezareti ile hükûmetin teftiş ve mürakabesi altında olacak, hiç bir ecnebi kendiliğinden mektep açamayacak ve din propagandası yapamayacaktır. Hükûmetin mekteplerde lisan, ihtisas ve fen için Avrupadan celbedeceği muallim ve mütehassıslar yalnız talebeye lisan, ihtisas ve fen dersleri öğretmeğe mecburdur.

Ilk mekteplerde küçük çocukların terbiye ve talimleri mecburîdir. Efgan matbuatı serbeştir, hariçten Efgan dahili siyasetine dokunur ve memleketin asayişini ihlâl edecek yazıları olmayan gazeteler ithal edilir.

Bugün Efganistana başta türkçe Milliyet, Cumhuriyet gazeteleri olmak üzere İran, Hint ve Avrupa gazeteleri gönderilmektedir.

Bu da orada irfan ve maarif nurunun doğduğuna bir misaldir. 1931 yılında şah Hz. nin huzurunda inikat eden millî şura Kâbilde müessestir. Millet mümessilleri tarafından intihap edilen âzalar mezkûr parlâmentonun nafiz kuvvetini teşkil ederler. Bu zevat vekiller hey'etini seçmek ve her üç senede yeniden intihap etmek salâhiyetini haiz bulunuyorlar.

Millî şuranın en mühim vazifeleri; Efganistan ile diğer devletler arasındaki muahedeler akti, ecnebi bütçenin tetkiki, istikraz akti, kanunların yapılması, şah intihabı, bütün hükûmet organizasyonlarının mürakabesidir, Bundan gayri, âyan meclisi gelir. Bu meclis âzaları şahın intihap edeceği, tecrübe görmüş müsin ve malûmatlı zevattan ibarettir.

Vekiller heye'ti parlâmento nezdinde mes'uliyet sahipleridirler. Şah Hz. gayri mes'uldür. Bütün memurlar mafevklerine karşı hürmetkârdır. Şayet, madunlar yüksek memurun yolsuzluk ve suiistimaline şahit olurlarsa mensup oldukları vekâlete şikâyet hakları vardır.

Efganistanda mahkemeler iki türlüdür; Biri adliye ve diğeri şer'iyedir. Büyük ve siyasî bir komplo mürettipleri, hemen teşkil edilen Ali Divana sevkedilirler ve işte hiyaneti tebeyyün edenler cezalandırılırlar.

Mezkûr memleketin nazarı itibara aldığı bütçe meselesidir. Bütçe mercii tarafından yapılır, varidat ve masarif faslı ona göre tesbit edilir ve meclise arzolunur. Efganistanın en meşhur vilâyetleri sıra ile şunlardır; Kâbil, Kandahar, Herat, Mezarişerif (Eski Belh şehrine üç fersah mesafededir.), Bedahşan, Katağan ve diğer vilâyetler gelir.

Efgan ülkesinde her vilâyetin idaresi üç esasa müstenittir. 1 — Mezuniyet tevsii, 2 — Vazifelerin tefriki, 3 — Memurların mes'uliyet tayini. Buna nazaran memurların vilâyet makamlarına karşı vazifelerinden mes'uldürler.

Efganistan cesur, muharip kabile efradına malik olduğundan memleketin dahili asayişini muhafaza kastile askerî teşkilâta ehemmiyet verilmektedir.

Artık medeniyet nuru yavaş yavaş bu Orta Asyanın müstakil memleketi dahilinde yükselmektedir .

Belhî zade Seyit İSA

HİKÂYE

Yeni din!

Geçen gün matbaada (hafta sohbeti) için mevzu düşünüyordum.

Ressamların tepiştiği, ediplerin didiştiği, muharrirlerin itiştiği şu sırada acaba kanalizasyondan bahsetsem kim üstüne alınır, yüksek tahsilden söz açsam hangi edebiyat hocası kızar diye fincancı katırlarını ürkütmiyecek bir dedikodu ararken, kapı açıldı. Pembe, temiz yüzlü, saçları sık taraktan geçmiş, Amerikan gözlüklü, Parisin meşhur (Chevrier) mamulâtına benzeyen şık boyunbağlı, İngiliz derisi zarif eldivenli, velhasıl tepeden tırnağa kadar şık bir zat girdi.

— Bonjur.

— Bonjur efendim.

Yüzü Angilikan pastörlerine, kıyafeti Amerikan milyonerlerine benziyen misafirim başındaki Linkoln şapkasını eline alarak karşımdaki koltuğa oturdu.

— Emriniz Beyefendi.

Misafirim Amerikan gözlüğünün bir kamara penceresi kadar geniş çerçeveleri içinden beni bir müddet seyrettikten sonra söze başladı:

— Muharrir Bey, dedi. Ben ne efendiyim, ne mösyöyüm, ne mıstırım, ne sinyörüm, ne gospodin, ne de kıryayım.

Eyvahlar olsun. Babıâli cad desinde matbaalarla meşhur doktorların pek sıkışık oturmalarından zaten sinirleniyordum. Nihayet korktuğum başıma geldi. Bizim Mazhar Osmanın yahut Fahrettin Kerimin hastası kapıyı şaşırdı. Bana geldi.

Meçhul misafiri atlatmak için ne yapsam diye düşünürken o koltuğa biraz daha yerleşerek devam etti:

— Ben ne İsa'yı, ne Musa'yı ne Buda'yı, ne Konfoçyosu, ne Muhammedi, ne Zerdeşti ne haçı, ne putu, ne tevhidi, ne teslisi tanımam.

Yavaşça masanın gözünü çektim. Bir defa başıma geldiği için tedbirliyim. Gözde daima ateşe amade bir brovnig var.

Baktım yerinde, Her ihtimale karşı elim masanın gözünde misafirin hareketini takibe başladım.

O devam etti:

— Sonra ne (Marks) a, ne (Lenin) e, ne (Musolini) ye ehemmiyet vermem. Ben...

Durdu.

Sonra sesini yavaşlatarak ilâve etti:

— Ben yeni bir dinin mübeşşiriyim.

Neredesin ya Mazhar Osman, neredesin ya Fahrettin Kerim..

Ne ise Allah kerim. Bakalım alt tarafı ne olacak.

Misafirim, bir petrol tröstü yapmağa hazırlanan Amerikan milyarderi ciddiyetile devam etti:

— Evet ben yeni bir dinin mübeşşiriyim.. Dinimin esası da şudur.. Dinliyor musunuz?

— Dinliyorum efendim.

— İnsanları son zamanlarda düştükleri felâketlerden kurtarmak için bütün eski din tortularını ve hâlâ dinden kuvvet alan âdetleri ve nizamları değiştirmek lâzımdır. Ne Sosyalizm, ne Maksimalizm ne Faşizm bu felâketin önüne geçemez. Anlıyor musunuz?

— Anlıyorum efendim.

— İnsanlar tâ hacer, şecer devrinden beri hep yanlış yollardan geçirilmiş, sakat fikirlerle idare edilmiş, ve bu yüzden köpekler gibi biribirlerini yemişlerdir. İşitiyor musunuz?

— İşitiyorum efendim.

— Peygamberler, hükümdarlar, inkılâpçılar iyilik edelim derken ortalığı büsbütün karıştırmışlar, insanları biribirlerine düşman etmişlerdir. Hâlâ da o kafa ile gidiyorlar. Meselâ bir taraf (Sosyalizm) peşinde koşuyor, bir taraf (Faşizm) uğrunda çalışıyor.

Öyle değil mi?

— Öyle efendim.

— İşte bu da yine bir takım insanları bir başka takıma düşman etmektir. Bunun çaresi.

— Çaresi?..

— Yeni bir din kurmaktır. Dinin esası şudur: Şimdiye kadar doğru diye yapılan yanlışları temizlemek. Yani hayatın altını üstüne getirmek.

Ben korkudan masanın arkasına büzülürken, misafirim adeta haykırarak tekrar etti:

— Evet, hayatın altını üstüne getirmek, nasıl mı? Çok kolay bir esastan gidelim. Bir misal, sokakta bir kadın görüyorsunuz. Kaknem mi kaknem. Amma parmağında pırlanta, sırtında kürk manto, içinde ipek çamaşır var. Değil mi? Bu hayatın eski tarafıdır. Yeni tarafını şöyle yapacağız: Kürk mantoyu, pırlanta küpeyi, ipek çamaşırı ondan alıp meselâ şu santralde çalışan genç kıza vereceğiz.

— Âlâ.

— Daha var. Meselâ zengin bir herif, amma pinti mi pinti. Parasını yememek için, yıllık faizle bankaya yatırıyor. Bu yetmiyormuş gibi üstelik piyango da çıkıyor.

Böyle ters, sakat iş olamaz. Derhal bu serveti alıp ehliyetsiz, para yemesini bilene vereceğiz.

— Mükemmel!

— Mükemmel zahir. Bir de bunun siyasî tarafı var. Devletin biri tayyare yapmış, top yapmış, zırhlı yapmış âleme meydan okuyor değil mi, derhal bunları elinden alıp küçüklere, zayıflara vereceğiz. Büyüğün kuvvetini kıracağız.

Yeni dinin mübeşşiri kırk buçuk fiyevri içinde prensiplerini anlatıyordu. Bilmem nasıl bir cesaretle sordum:

— Ya Kutbulaktap tepşir buyurduğunuz dinin hayranıyım. Yalnız büyük devletlerin elinden silâhı alıp zayıflara vereceğiz buyuruyorsunuz. Bu işi kim yapacak?

Pastör çehreli, Amerikan kıyafetli din mübeşşiri şapkasını aldı. Ayağa kalktı. Bir Ninuva kâhini gibi ellerini kavuşturdu:

— Ben! dedi.

Ve çıktı, gitti.

Akıllıya benzemiyordu. Fakat söyledikleri de pek yabana atılır şeyler değildi. Çünkü bunun söylediklerini aşağı yukarı yeni filozoflar, yeni üstatlar, yeni şairler de söylemiyor mu?.

18 K. S. 932 Harbiye
Burhan CAHİT

SİNEMALAR

Pek yakında
ELHAMRA SİNEMASI
2 inci TÜRKÇE SÖZLÜ VE ŞARKILI
KAÇAKÇILAR
filmini irae edecektir.
Mezkûr filme (TÜRKİYE GÜZELİ) FERİHA TEVFİK HANIM ile Darülbedayiden TALÂT, HAZIM, BEHZAT, GALİP BEYLER iştirak etmektedirler.

Bu hafta: ASRI SİNEMADA MUVAFFAKIET!
Sehhar ve emsalsiz sinema yıldızı
GRETA GARBO
En dramatik şaheserlerinden biri olan ve JAQUES FEYDER tarafından vücuda getirilen
P U S E
süperfilminde arzı endam etmektedir.
Bugün 16,30 matinesinde ve suvarede
MUAZZAM VARYETE NUMARALARI

İYİ İRAT
GETİREN BİR MÜLK
5 daireli bir apartıman ve 2 dükkânı havidir.
Beyoğlunda Tepebaşında gayet mutena bir mevkidedir.
1921 senesinde inşa edilmiştir.
Yenidir. Senevî safi iradı: 3700 lira. Satış fiatı: 33000 lira. Mutavassıt kat'iyyen kabul olunmaz. Beyoğlunda İstiklâl caddesinde 465 numaralı Hidiyval oteli kapısına müracaat.

Kadıköy
Süreyya sinemasında
RİYORİTA
Bebe Danyels tarafından ilk sözlü ve şarkılı film.

Sinema -Tiyatro

BUGÜN AKŞAM
Saat 21.30 da
SÜT KARDESLER
Komedi
3 perde
Tercüme E : İ. Galip
Yakında:
YALOVA TÜRKÜSÜ
ilk musikili komedi
İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu

RAŞİT TİYATROSU
Şehzade Başında
Bu akşam saat 21,30 da
Sekizinci
Vodvil 4 perde
Nakleden İbnirrefik Ahmet Nuri Bey.
Pazartesi günü akşamı saat 21,30 da
Karanlık kuyu
Piyes 4 perde
Nakleden Reşat Nuri Bey

İrtihal

Kuleli askerî lisesi muallimlerinden Dr. Cemal Yahya Bey dün akşam fücceten irtihal etmiştir. Cenazesi bugün öğle vakti Teşvikiye camiinden kaldırılarak Maçka kabristanına defnedilecektir.

Milliyet'in Edebî Romanı:21

Güzellik Kraliçesi

Nezihe Muhiddin

biraz zekâ,biraz yazı yazmak istidadı beni bu meslekte muvaffak etti. Bunları söylemekten maksadım; ilimle münasebetimin derecesini anlatmaktır.Hayatı,ancak tecrübelerle anladım Felsefelerim, prensiplerim, kitaplardan alınma değildir, nefsidir. Belki dünyanın birinci sınıf çapkınlarından biriyim.. Her çeşit kadının çeşnisini tattım.. Belki daha bir çoklarını tanıyacağım.. Fakat evlenmek muhakkak bir mecburiyet olsaydı, mutlaka kendime karı olarak en basit en iptidaî bir köylü kızı seçerdim... Orasını bırakalım..

Kadınlara kur, flört, filirt yaparken nazik görünmek bir hürmet eseri ise, kadınlığa hürmetkârım demeğe yüzüm olur. Ve ilh!.. Yalnız kadının bir sınıfına hakikî bir hürmet duyarım... Nişanlı kızlara.. Bu hissimin nereden geldiğini anlıyorsunuz ya? Ben de bir gencim.. Yarın belki benim de bir nişanlım olacak....

Vedat Naci bu sözünü dün geceki hareketile ispat etmişti. Nedim Münir, ona cevap vermek için sözün sonunu bekliyordu.

Vedat Naci birden bire sordu:

— Benimle dost ve arkadaş olmağı kabul eder misiniz?..

Belkisin nişanlısı, kalpten gelen bu teklifi , gayri iradî bir hareketle kabul ettiğini anlattı. Elini uzattı. Gençlerin kuvvetli elleri birleşti.

Vedat Nacinin aydınlık bakışları şimdi daha berrak, daha mes'ut gülüyorlardı. Neş'elenen teklifsiz tavırlarile tekrar başladı:

— Bir münasebetle nişanlınızla tanıştım.. Ahbap olduk. Bilmem nedense belki dünyanın bu en güzel kızına, bütün nişanlı kızlardan daha büyük bir hürmet duydum. Hiç şüphesiz benim kadınlarla fazla düşüp kalkmak hususunda şayi şöhretimi işiteceksiniz.. İstemezseniz, bir daha Belkis Hanıma görünmemek çarelerini bulurum..

Nedim Münir yeni dostunun yüzüne bir kere daha alıcı gözlerle baktı: Hakkı vardı. Kadınları tılısımlıyan cazibesi inkâr edilemezdi. Çok yakışıklı, çok sihirli bir gençti. Fakat bu son sözünü gayet tabiî söylemişti. Tefahürle değil, lûtufkârlık hissile de değil..

Nedim Münir ilk defa ağzını açtı:

— Mademki dost olduk.. Artık kaçamazsınız... Belkisin nişanlısı cevabını samimiyetle söylemişti.

Bu açık ruhlu genci bir tehlike telâkki etmek izzeti nefsine sığamazdı. İzzeti nefsinin hatırı için de yalancılığa tenezzül edemezdi. Vedat Naci artık ayağa kalkmıştı:

— Nişanlınız rahatsızdır — dedi — fakat bedenen değil ruhan hastadır. Sizin tedbirinize muhtaçtır aziz doktor.. Belki ben de cehaletime rağmen size yardımcı olabilirim..

Nedim Münir de misafiri le beraber ayağa kalkmıştı. Vedat Naci sanki kırk yıllık bir dost samimiyetile Nedimin koluna girdi.

— Artık beraber gidebiliriz değil mi?

— Nereye?!

— Nişanlınızın evine...

Yürüdüler. Hiç konuşmadan bahçenin yollarını geçerken Vedat Naci çok memnundu. Dün geceki hezimetinden sonra Belkisi alelâde bir kadın gibi terketmek, bir daha muhitinde görünmemek genç kıza karşı acı bir hakaret olacaktı. Şimdi müsterihti. Nişanlısının iyi bir arkadaşı olarak Belkisin yanına çıkmakta hiç bir tehlike görmüyordu. Hattâ ona karşı göstereceği bir [illegible] tesadüf [illegible] lu , zayıf, çok esmer bir [illegible] Se[illegible] Mısırlı genç bangêr giyinmiş [illegible]

büyük kardeş muhabbetile genç kızın dostluğunu bile kazanacağına emindi.

Nedim Münir gene ayni kararsızlıklar içinde şaşkındı. Yalnız , o kadar sevdiği ve sakındığı nişanlısının etrafında hayasiyet kırıcı bir iskandal çıkarmaktan korkuyordu. Bunu hiç bir zaman, hiç bir tesir altında yapamıyacaktı. Böyle çirkin dedikodular Belkistan evvel belki ihtiyar ve kibar babasını öldürebilirdi. Halbuki zavallı Adnan Beyin, ne kabahati vardı?.

Nedim Münirin iradesi, artık tesadüfe münkat bir haldeydi..

İki arkadaş hâlâ kol kola, Adnan Beyin bahçesine girmişlerdi..

Asıl en müthiş bir ruh faciası Belkisin odasında geçiyordu. Fakat bu sahnenin başlı başına kahramanı yalnız Belkisti. Dün akşam, kadınlık izzeti nefsinin, gururunun öldürücü ve ezici acıları içinde odasına döndüğünden beri yıkıldayamıyordu. Sanki bir daülcücümuda uğramıştı! Vücüdü uyuşturulmuş gibi kanapenin bir köşesine büzülmüş, başı cama dayalı, gözleri korkunç bir dalgınlıkla bu menhus ve meş'um gecenin sabahını beklemişti. Birkaç defa kapısını vuran dadısına — beni bırakın.. Biraz rahatsızım.. Uyuya cağım!..

Diye seslenebilmişti.

Ne yapacaktı? Hayat nazarında pek boş, pek manasız, pek karanlık kalmıştı. Kırılan gururunun acısını, öyle derin hissediyordu ki.. artık nasıl yaşayabilecekti?. Hangi kuvvetine dayanarak!.. Onu, böyle, insanlıktan çıkardığı için Vedat Naciyi bir canavar kadar hissizlikle itham ediyordu. Dün gece onun darbesini yedikten sonra ayaklarının dibinde hıçkırarak ağladığını düşündükçe çıldıracak gibi oluyordu. Kimbilir o katı ve hissiz adam onun bu zaafına ne kadar gülmüş ve eğlenmişti?. Verseler, ah bu adamı ellerine verselerdi! Narincek kadar ifrit bir hırs çelikleşiyordu. Bütün felâketlerinin sebebi hep bu adam değil miydi?. Ne meş'um bir tanıştı o!. Daha ilk gününden cesaretlerini kırmış, hattâ müsabakaya bile girmesine mani olmuştu. Sonra bir yılan ıslık çalar gibi yüzüne gülerek, onu, nihayet böyle en hassas yerinden zehirlemişti!.. Belkis çıldıracaktı.. Belkisi kudurtacaklardı artık!.. Bu ne haldi yarabbi?. Rüya mı görüyordu?! Bahçeden kol kola gelenler, Vedat Naci ile Nedim Münir mi idiler?!.. Deli ederek, çıldırtarak intikam almak mı istiyorlardı ondan?

Bir lâhza kadınlığın ezelî erkek korkusu, Belkisin içinde ürperir gibi oldu!.. Bu gaddar adam maneviyatını öldürmekle kanamamış, şimdi de nişanlısına vücudünü parçalatarak seyirine mi bakmağa hazırlanmıştı?. Ne kana susamış bir yaban mahlûku imiş meğerse!.. Nedim Münirin sarışın ve her zaman sakin çehresi ne müthiş

SİNEMA

Yıldızların seyirci üzerindeki tesiri bkaşa türlü ölçülüyor

Bu tesirin sadece vücut güzelliği ve hareketinden ziyade kafadan geldiği iddia ediliyor

Lily Damita

Sinema yıldızlarının "Cinsî cazibe" diye terceme edilen Sex-appeal'leri hakkında hayli şeyler yazıldı.

Artistlerin maneviyetlerinden ziyade maddiyetlerine taallûk eden bu tercih tarzı son zamanlarda bir haylı aleyhtar kazanmaktadır.

Meselâ, Lilian Harvey için şöyle bir hüküm verilse: "Bu artistin hiç bir cinsî cazibesi yoktur. Sadece gençliğinin tazeliğinden istifade ediyor ve bu kadarı da kâfidir."

Bu hüküm diğer bir çok sinema artistlerine de teşmil edilebilir.

Bir sinemaya nişanlınız, karınız veya dostunuzla gittiğiniz zaman, meselâ perdede oynayan artist için: "Nefis kadın" hükmünü veriniz. Bir arkadaşınız da "Nefis değil, enfes!" diye daha kuvvetle sizi pek âlâ teyit edebilir. Fakat yanınızdaki kadın o fikirde değildir. O halde size meselâ şöyle bir cevap verebilir: "Ben de sizi zevki ince bir adam zannederdim."

Siz bir tarafı beğenirsiniz. Başkası beğenmez. Görüşlerin bu kadar başkalığı karşısında, bir sinema artisti hakkında daha isabetli hüküm vermek için, demek ki yalnız, Sex-appeal'i bir cepheden, yani maddî cephesinden almak doğru değildir. Bir az değil, hatta daha fazlasıyla artistin maneviyetini hesaba katmalıdır. Artistin elbette yalnız vücudu ve azası işlemeyor, zekâsı da işleyor.

Artistler hakkındaki şimdiki cereyan, onların yalnız maddî cihetlerini değil, zevklerini, bilğilerini, istidatlarını da hesaba katmaktır. Zira bir insan zahirî görünüşünde aldığı tebiyenin de çok tesiri vardır.

Bu noktai nazardan mutalaa edildiği zaman artistler saflarını ve mevkilerini değiştiriyorlar. Çünkü bebeğe benzeyen güzel bir artist, bu güzelliğine içinden bir şey ilâve etmezse, kıymeti hiçtir.

Edwina Booth

Bu resme bakanlar acaba yeni jön premye mi çıktı, derler. Hayır! Bu resim maruf sinema yıldızı Carmen Boni'dir ve "Erkek kiyafetinde kadın" filminde bu rolü almıştır.

Solda Marie Bell'in "Talih" filminde bir vaziyeti, sağda Alice Robert'in başka bir vaziyeti.

Alman askerî Hakimiyetine Dair bir film

BERLİN, 23 A.A. — Gazeteler Almanya'daki bütün sinemalarda Almanya'nın askerlik sahasında kuvvetini göstermek maksadile yakında bir film irae edileceğini yazmaktadırlar.

Bu filmde ceneral Groener'in de bu yolda beyanatı bulunacaktır.

Esirgeme dernegi piyangosu

Esirgeme Derneği Riyasetinden: Cemiyetimiz menfaatine tertip ettiğimiz piyango biletlerinin satılmaması yüzünden keşidesi 8 nisan 932 cuma gününe tehir edilmiştir.

Alman yıldızı Lilyan Harvey'e bir film opereti kraliçası dense yeridir. Pek yakında bu artistin "Kongre Eğleniyor" isminde ve çok cazip bir filmini seyredeceğiz.

"Trader Horn"un başmumessileri Conchita Montenegro

ZENCİ FİLMLERİ

Sinemada, son zamanlarda aktörlerin muhtelif memleketler sekenesinden seçilen "ekzotik,, filmler çoğaldı, Amerika ormanlarında ve çöllerinde veyahut Bahrimuhiti Kebirde kaybolmuş küçük adalarda çevrilen filmlerin adedi gittikçe artıyor.

Bu filmler aynı zamanda bir mevzuu ihtiva etmekle beraber, seyirciyi de uzak memleketleri dolaştırmış oluyor. Sinema bu suretle Afrikada keşşaflık, avcılık ve mahallî âdat ve an'anelerin müverrihliğini yapmak gibi de bir şey oldu.

Meselâ sinemaya gidenlere zencilerin hayatını ilk gösteren filmlerden birisi Halleliyah'tır. Mississipi kenarlarınlaki zencilerin hayatını gösteren bu Amerikan filmi, zenci ruhunun bir aynası gibidir. Bu filmde iki aktör maceraya hâkim oluyor. Biri Daniel Haynes, öteki şeytan gibi kıvrak zenci güzeli Nina Mae Mac Kinney'dir.

Halleliyah hazin bir hikâye ve cenubî Amerika hükûmetleri içinde geçen hayatın bir tahlilinden ibarettir.

Az sonra bu filmi Alfred Chaumel'in "Bir ırkın uyanışı,, tavardır. Mevzu Cameroun'da cereyan ediyor. Bu memlekette halkı kemiren bir uyku hastalığı var. Filmde beyazların bu hastalıkla nasıl mücadele ettiklerini anlayabiliyoruz. Alfred Chaumel karısı ve meşhur bir kâşifin kızı olan Mm. Genevieve Chaumel - Gentil ile birlikte zenciler diyarına giderek bu filmi çevirdiler. Bu filmde tanınmış bir yıldız yoktur. Fakat [illegible] hastalığının burakında çok güzel bir fikir edinebiliyoruz.

Trader Horn'dan bir sahne

Üç yeni film daha bu günler de Avrupada rağbet görüyor: "Trader Horn,, , "Afrika konuşuyor", "Afrikanın hakikî çehresi,,.

Zenciler hakikaten fotojenik ve artist insanlarmış, Trader Horn'u sahneye vazeden Van Dych İsongo kabilesi içinde iki metre boyunda bir zenci buldu ve ona bir sef rol verdi ve hakikî bir istidat ve muvaffakıyetle aldığı rolü başardı. Bu filmi çeviren yegâne beyaz artist Edwina Booth iki ay Amerika çöllerinde, zenciler arasında yaşadı.

Hollyvood'a avdetinde diyor ki:

— Ormanların hışıltısını ve zencilerin musikisini çok sevdim. Bütün geceler onlarla beraber bağdaş kurarak, ortalığı aydınlatan ateş karşısında oturdum. Ateş yanınca sağa sola kaçan binlerce mahlûkatın acaip seslerini duydum. Buralarda nâ mütenahi yılanların dallarda ve yerlerde kıvrılarak saklambaç oynadıklarını seyrettim. Gecelerin uzaklardan garip sesler getiren ılık ve kokulu rüzgârları var. Zencilerin hayatı beni çok alâkadar etti. Böyle sabırlı insanlar görmedim. En korkunç tehlikelerin ortasında, yalnız çeçe denilen ve mutlaka öldüren hümmalı bir hastalık getiren sinekler bile, terki diyar etmeğe kâfi bir sebeptir.

"Afrika konuşuyor,, filminde de mükemmel zenci atletler görüyoruz. Yalnız o mu? Hattı üstüvanın en iyi ormanlarında yaşayan cüce insanlardan mürekkep kabileler de bu filmdedir. Dudakları tepsi gibi iri ve geniş zenci kadınları da var. Bu kadınların kendilerini bu suretle çirkinleştirmeleri, başka kabile erkeklerinin hırslarını tahrik etmemek için eskiden kalma bir âdetmiş. Irkını ve namusunu kurtarmak için güzelliğini feda eden kadınlar..

"Afrikanın hakikî çehresi,, filminde de muhtelif zenci dans

YENİ RUSYA
Yazan: FALİH RIFKI
ÇIKTI

Tarihî Tefrika: 38

Sabatay Zevi

Nakleden: R. N.

Ey hükümdarların hükümdarı sana yalvarıyoruz..

Onun ikbal yıldızını parlat! Bütün İsrail oğullarını ona merbut kıl!

Böylelikle kâinatın mükemmeliyeti de bozulmuş, haktan ayrılmmıştır. Hakka ve onun en büyük namına kimse erişemez. "Mesih,, in vazifesi Hâlik ile kâinat arasındaki bu ayrılığı izale ederek ilk mükemmeliyet ve nizamı iade etmektir. Bu suretle Hakkın birliği ve onun isminin vahdeti tekrar yerine gelecektir. Onun için Cenabı hakkın en büyük ismini zikretmek dünyada yeni bir devrin başladığına delâlet edecektir.,,

Bunun üzerine cemaat heyecana gelmiş, herkes birer birer "Mesih,, in önüne gelerek kendisine tazimde bulunarak muhtaçlara tevzi edilmek üzere sadaka vermeğe başlamıştır.

Yahudiler eskiden beri riayet ettikleri bir kaide ve an'aneye göre, mabetlerinde dua ederlerken, bulundukları memleketin hükümdarı için hayırlı temennilerde bulunurlardı. Halbuki şimdi "Mesih,, i dinlerlerken padişaha dua etmeği unutmuşlardı!.. Çünkü artık kendi hakikî reisi ve hükümdarlarını bulduklarına kani olmuşlardı!..

Sabatay Zevi için cemaat o gün şöyle dua ediyordu:

"Ey hükümdarların hükümdarı, sana yalvarıyoruz, senin lûtuf ve rahmetini niyaz ediyoruz!.. Onu sen muhafaza et, ona her daim sen yardım et!.. Onun ikbal yıldızını parlat, bütün hükümdarların kalbini ona bize ve bütün İsrail oğullarına merbut kıl!.. Hükümdarımız olan Sabatay Zevi'ye kuvvet ve kudret ihsan et!... Amin!...,,

Paralar toplandı. Fakat Sabatay bu paralara hiç ilişmedi. Çünkü zengin kardeşleri sayesinde buna ihtiyacı yoktu. Bu toplanan paraların bir kısmını borcundan dolayı mahkûm olan bir takım yahudileri kurtarmak için kullandı. Her halde bu suretle kurtardığı adamların kendi davasına hizmeti olacağını düşünmemiş değildi.

Mahkûmiyetten kurtulanlar minnet ve şükranla Sabatay'a iltihak etmekte gecikmemişlerdir. Sabatay'ın bütün bu muvaffakıyetlerine rağmen, hiç bir muhalifi kalmadığını iddia etmek müşkûldür. Ona karşı gizlice husumet besliyenler, bir köşeye çekilerek onun hezimetini bekliyenler az değildi. Bu sessiz düşmanların mevcudiyeti her halde Sabatay'ı düşündürmüyordu denemez.

Sabatay'ın düşmanları onun yüzünden bütün yahudiliğe büyük bir felâket geleceğini söylüyorlardı.. Bunlar ellerinden geldiği kadar Sabatay'a harekâtını akim bırakmak için uğraşmağı kendilerine bir vazife biliyorlardı. Fakat bunlar Sabatay'ın aleyhinde çalıştıkları meydana çıkınca, ona taraftar olanların ne şiddetli husumetlerile karşılaşacaklarını bilmiyorlar ve bunun neticesinden korkmuyorlar değillerdi.

Böyle olmakla beraber, Sabatay aleyhinde gizlice çalışmaktan geri durmamağa karar vermişlerdi. Bunlar Juda Murtia'nın evinde toplanırlar. Aron ve Salamon isimlerinde iki haham da bu içtimalara iştirak ediyordu. Juda'dan kimse şüphelenmediği için onun nezdinde aktedilen içtimalarda şüpheyi davet etmez diye düşünülüyordu. Bu içtimalarda Sabatay'ın her hareketi inceden inceye tekik ediliyor, onun sahtekâr, yalancı bir adam olduğu söyleniyordu. Bunlar Sabatay'ın adamları arasında teati edilen bir takım mektupların suretlerini de elde etmişlerdi. Natan Gazatı'nın beyannameleri, Mısırdaki Sarrafbaşı Rafail Çelebiye gönderdiği mektuplar tetkik edilerek Sabatay Zevi aleyhinde ahkâm çıkarılıyordu.

Bu şeylerin musevi dinine büsbütün muhalif olduğu ileri sürülüyordu. Sabatay'ın düşmanları bu suretle kendi vazifelerinin ona karşı mücadele etmek olduğunu iddia ediyorlardı.

Fakat ne yapabilirlerdi?. Sabatay'ın faaliyetini akim bırakmak için ellerinde ne igibi bir vasıta vardı?. Her halde Sabatay bunlardan korkacak, kendi arzusile bunlara itaat edecek değildi. Olsa olsa Sabatay aleyhinde gene bir lânet kararı verilirdi. Ancak bunun hiç bir ehemmiyeti olmıyacaktı. Belki de bunun neticesi olarak yahudi cemaatinin nefret ve kini büsbütün Sabatay'ın düşmanlarına dönecekti. Maamafih cesaretle bir karar vermek lâzım olduğunu düşünen hahamlardan biri Sabatay'ın idam edilmesini ileri sürüyordu. Fakat bu kadar kat'i bir karar vermeğe kimse cesaret edemiyordu. Bunu dinliyenler korkmuştu. Ne olursa olsun Sabatay'ın lehinde söylenecek bazı şeyler yok değildi. Onun için bu hafî içtimada bulunanlardan biri, Sabatay'ın idamı lâzım olduğunu söyliyen hahama sordu:

— Bu kadar şiddetli bir hüküm vermeğe nasıl cesaret ediyorsunuz?.

Sabatay Zevi beklediğimiz "Mesih,, değildir. Fakat adam bir takım yahudileri günahlardan tevbe etmeğe ve ibadet ve riyazetle meşgul olmağa sevk etmemiş midir?.. Böyle bir adam yalancı bile olsa öyle birden bire idama mahkûm edilemez!..

Bu az kuvvetli bir itiraz değildi. Onun için gizli içtimada bulunanların çoğu bu noktai nazara iştirak ettiklerini göstermeğe hazırlanırken, Sabatay'ın ölümünü istiyen haham elini cebine soktu. Bir mektup çıkardı. Bu mektup İstanbuldan İzmir hahamlarına geliyordu. Mektupta Sabatay aleyhinde şiddetli bir lisan kullanılmakta ve bu adamın faaliyetine kat'i surette bir nihayet verilmesi istenmekte idi. Kat'i surette nihayet vermekten kastedilen mana ise "ölüm,, den başka bir şey değildi. İstanbuldaki ihtiyar haham Yomtov ben Jazer'den gelen bu mektupta şöyle deniyordu: "Bu adam bir takım bedbahtlara yol açtı. Biz bu bedbahtlara karşı mücadele etmeliyiz. Kendisi bir kâfirden başka bir şey değildir. Onu kim öldürürse, pek büyük bir sevap eylemiş olacaktır. Onu öldürecek bir el hâlik ve mahlûk tarafından tebcil edilecektir.,,

Bu içtima neticesinde Sabatay aleyhinde nihayet idam kararı verildi. Fakat Sabatay'ın düşmanları halktan bu hususta müzaheret görmiyeceklerini biliyorlardı. Sabatay ölecekti. Fakat onu kim öldürecekti?.. Bu gizli içtimada bulunanlar kendi aralarından birini bu işi yapmağa memur edeceklerdi. Fakat müşkülât ta buradan başlıyordu. Her halde Sabatay'ın ölümünü istiyenlerden hiç biri onu öldürmek vazifesini üstüne almak arzusunda değildi!.. Sabatay'ı öldürmek ne kadar büyük bir sevap sayılırsa, sayılsın bu sevabı elde etmek için öyle büyük bir arzu besliyene tesadüf edilmiyordu!..

Düşmanlarının bu vaziyeti Sabatay için hiç te tehlikeli olmıyacağı anlaşılıyordu. Tatbik etmeğe kimsede cesaret olmadıktan sonra istendiği kadar Sabatay ölüme mahkûm edilsin!.. Bu hal Sabatay düşmanlarının âciz olduklarını gösteriyordu. Onların bu aczi ise Sabatay'ın muvaffakıyet ve şereifni arttırmağa hizmet ediyordu.

(Devamı var)

Mahyacılar karlı hava istiyorlar!

"260 kandilli en büyük bir mahyayı 25 dakikada kuruyorum.. „

İlk mahya ne zaman kuruldu?

İstanbul mahyacılarından İrfan,Nazmi,ve Ahmet Kemal Ef.ler

— Vatandaş hesabını bil!..

— Yerli malı al!..

Mahyacılar arasındayım.. Birden söylemek istiyorlar. Anlatmak, konuşmak arzusu kuvvetli. Hepsi de san'atlerine âşık... Nihayet sıra bana geldi. Sordum:

— Türkiye'de ilk mahya ne zaman kuruldu.

Dolmabahçe mahyacısı Nazmi Efendi cevap verdi:

— Sultan Ahmedi Salis zamanında Ayasofya camiinde.

— Mahyayı kuran?

— Üstat Ahmet namında bir zat. İlk mahya sülüs yazı ile kurulmuştur. Bundan sonra mahyacılık yavaş, yavaş taammüm etmeğe başladı. Her ramazan çift minareli camilerde tatbik edildi.

Bir müddet bu san'at bir tevakkuf devresi geçirdi. Nihayet Lâtif ağa isminde bir zat ortaya çıktı, mahyacılığı tekrar ihya etti. Lâtif ağanın çırağı Rasim ağanın da mahyacılığın ilerlemesi için çok hizmeti geçmiştir.

— Mahyalar hep sülüs yazı ile mi kuruldu.

— Yok.. İlk defa rik'a yazı ile mahya kuran Dolmabahçe mahyacısı Nazmi Efendidir.

Bu aralık Nazmi Efendi gene söze karıştı, dedi ki:

— Lâtif ağadan sonra mahdumu Ahmet Efendi mahyacılığın ilerlemesi için çok çalışmıştır. Bu zat benim üstadımdır. Bu hususta çok uğraşmış, asâr da bırakmıştır. El'an Süleymaniye camiinin mahyacısıdır.

Ahmet Efendinin oğlu İrfan Efendi de mahyacıdır. Kendisi hayatını mürettiplik etmekle temin etmektedir.

Matbuat emektarlarından mürettip söz söylemek fırsatını elde etmekten mütevellit bir sevinç ve heyecanla ayağa kalktı:

— Efendim, dedi. Mahyacılık vâsi, ince bir san'attir. Bu san'atin meraklıları çoktur. Hattâ doktor Süheylâ Bey isminde bir zat buna dair dört formalık bir kitap ta yazmıştır.

— Mükemmel., Mahya hangi harflerle daha kolaylıkla kuruluyor?

— Hiç şüphesiz, yeni harflerle..

— Mahyada aranan esaslar?

— Tertip ve tanzimdir.

— Bir mahya, nihayet, kaç dakikada kurulabilir?

İrfan Efendi atıldı:

— Ben 260 kandilli en büyük mahyayı 25 dakikada kuruyorum. Yalnız hava rüzgârlı olmamak şartile..

— Mahya kaç kişi tarafından kurulur?

— En esaslı iş mahyacıdadır. Kalfaların, çırakların da ayrıca vazifeleri vardır; kalfa yedek çeker, ip açar. Çırağın biri kandil yakar, biri de tezgâha kandil taşır. Netice itibarile bir mahya dört, beş kişi tarafından kurulur. Fakat çok hesaplı, nazik bir iş olduğunu hesaba katmayı unutmayın..

— Bu ramazan kurulacak mahyalar tesbit edilmiş midir?

— Evet, şunlardır: 1 — Hoş geldin, 2 — Safa geldin, 3 — Hilâliahmeri unutma, 4 — Tayyareyi unutma, 5 — Şehitlere

Tevfik ve Osman Ef. ler

bak, 9 — Hilâl, yıldız, 10 — Gül, 11 — Vatandaş hesabını bil, 12 — İktısada alışalım, 13 — Kimsesizleri düşün, 14 — Paranı biriktir., Bunlardan bir kısmı yazılmıştır.

— Bu sene kaç camide mahya kurulacaktır?.

— 11 camide, onlar da şunlardır: Sultanahmet, Ayasofya, Beyazıt, Yenicami, Süleymaniye, Fatih, Eyüp, Dolmabahçe, Nusretiye, Üsküdarda ve Aksarayda Valide camii.

— Bu camilerde ayni gecelerde mi mahya kurulur?

— Biz her gece minarede bekleriz. Hava güzel olduğunu görünce minarelerden biribirlerimize verdiğimiz işaretler üzerine mahyaları kurmağa başlarız. Fakat bu kayrt daha ziyade evvelki ramazanlara aittir. Şimdi mahyalar tahdit edilmiştir.

— Elektrikle mahya kurmak kebil değil mi?

— Kabildir ve daha temizdir; ancak masraflı olur.

— Hiç elektrikle mahya kuruldu mu?

— Bundan on sene evvel, Fatih ve Ayasofya camilerine Süleymaniye mahyacısı Ahmet Efendi tarafından sabit olarak mahya kurulmuştur. Bu elektrikli mahyalar evkaf mühendislerinden Burhanettin Beyin nezareti altında yazılmıştır.

— Kaç mahyacı vardır?

— İstanbulda, Beyoğlu ve Üsküdarda 23 mahyacı vardır.

— Yeni harflerle ilk mahyayı kim kurdu?

— İstanbulda mürettip İrfan Efendi, Bursada mahyacı İsmail Efendi.

— Mahyalar ne vakit kurulmağa başlar, ne zaman çekilir?

— Yatsı ezanile beraber kurulmağa başlar. Halk teravi namazından çıkıncaya kadar mahyanın hazır olması şarttır. Mahya bir buçuk saat kadar kalır ve sonra çekeriz.

— Mahyacıların maaşları?

En canlı noktaya temas ettiğimi karşımdaki mahyacıların hep birden gözlerimin içine bakmalarından anladım. Hepsi birden dertlerini döktüler:

Evvelce mahyacıların 11 lira aylıkları varmış. 928 senesinden beri tahsisatları kesilmiş. 932 senesi haziranından itibaren bu husus için bütçeye tahsisat konulması için uğraşıyorlar. Mahyacılardan biri; Evkaf masraf müdürü İbrahim Sabir Beyin de bu san'atin tekrar ihyası ile maaş tahsisini temin için çalıştığını ileri sürdü ve dedi ki:

— On para almadan mahya kuruyoruz. Yalnız ramazan sonunda masraflarımız tediye edilecektir.

Bu san'ati en ileri götürenler arasında Yenicami mahyavarlır.

Sonra mahyacılık diyip geçmeyiniz. Bu san'at erbabı arasında maliye mümeyizlerinden mütekait bir zat ile bir icra memuru da var'ır.

— Öyle ise bir sual daha; mahyalar en güzel hangi havada göze çarpar?

— Soğuk, kar bize tesir etmez. Biz bilâkis kar isteriz. Çünkü karlı havalarda zeytin yağlar daha parlak yanar.

Bir diğeri atıldı:

Birinci sahifeden geçen yazılar

Bütün hafızlarımız Türkçe kur'an öğrenmeğe başladılar

(Başı 1 inci sahifede)

dit ihzar eyledik. Raplarına inanmıyanlara cehennem azabı mukarrerdir, ne fena mekân! Oraya atıldıkları vakıt korkunç sadalar işidecekler-dir, o müthiş ateşin sadasıdır. Az kalacakki Gayzindan parça parça olsun, takım takım kâfirler cehenneme atılırken muhafızlar sizi ikaz edecek hiç bir peygamber gelmedimi diyeceklerdir. Anlarda: evet içimizde bir vezir "tehdit edici" vaiz zuhur etti, fakat biz ana yalancı dedik, Allah sana hiç bir şey inzal etmedi, siz büyük dalalettesiniz dedik cevabını verecekler ve sonra eğer dinlemiş, düşünmüş olsaydık bu ateşe atılmazdık diyecekler ve günahlarını itiraf edecekler, lâkin ashabı cehenneme Allahın rahmeti baittir. Azabının gıyabında Allahtan korkanların günahları Af ve kendilerine büyük bir mükâfat bahşolunacaktır. Siz ister sözlerinizi gizli söyleyiniz, ister aşıkâr söyleyiniz, Allah kalplerinizdekini bilir. Nasıl olurda yaradan bilmez, onun ilmi lâtif ve o her şeyden haberdardır. Sizin için arzı düz ve alçak yaratan odur, etraf ve civarında geziniz, Allahın ihsan ettiği erzaktan müstefit olunuz, nihayet ana rücu edeceksiniz. Semavatta bulunanın bir gün ayaklarınızın altındaki yeri yarmıyacağına emin misiniz, şimdiden arz sallanıyor. Semavatta hüküm ferma olanın size taş yağdıran bir fırtına göndermiyeceğinden emin misiniz, o vakit tehditlerinin sıhhatını anlarsınız. Anlardan evvelkiler de rasullerini tekzip ediyorlardı, gazabını ne kadar şiddetli oldu. Başlarının üzerinde uçan ve kanatlarını kapayıp açan kuşları görmıyorlar mı, Anları havada tutan rahman değildir de kimdir, o her şeyi görür. Bir ordu gibi Allaha karşı size muzaharet edebilecek kimdir, hakikatta kâfirlerin gözlerini gurur bürümüştür. Allah vermezse size kim rızık verebilir. Halbuki kâfirler sui ahvalde devam ediyorlar, hakikattan kaçıyorlar. Alnı yerde sürünerek yürüyen insan doğru yolda doğru yürüyen insandan daha mı iyi tariki hidayete vâsıl olur.

De ki: sizi halkeden size kuvvei samia ve basırayı ve kalbi ihsan eyliyen odur, az adam müteşekkir oluyor. De ki: sizi arz üzerinde dağıtan ve bir gün toplıyacak olan odur. Bu tehditler ne vakit ika edilecektir, sözünüzde sadıksanız cevap veriniz diyorlar. Anı yalnız Allah bilir, ben yalnız ihtara memur bir peygamberim cevabını ver. Lâkin kıyametı yakından gördükleri vakit yüzleri ekşiyecektir, işte talep ettiğiniz denilecektir. De ki: ne zannediyorsunuz, Allah beni de bana tabi olanları da öldürse veyahut bize merhamat etse kâfirleri azabı elimden kim kurtaracaktır. De ki: Rahman odur, biz ona inanırız, ve ona tevekkül ederiz, hangimizin aşıkâr bir delâlette olduğunu bir gün anlıyacaksınız; Ne zannediyorsunuz, eğer yarın toprak suları kâmilen içse berrak ve cari suyu kim halkedebilir?"

İlk terceme

İlk kuranın hangi tarihte tercüme edildiği hakkında tetkikat yaptık. Kuranın türkçesi bizde ilk defa Ayıntabi Mehmet Ef. namında bir zat tarafından 1110 tarihinde yazılmış ve "tefsiri tibyan„ namı altında 1250 senelerine doğru Mısırda kâin "Bulak" 'matbaasında basılmıştır. Bulak öz türkçedir ve "çeşme„ demektir.

"Tefsiri tibyan„ ın İstanbulda tabı bundan çok sonradır. O devirlerde saray, cahilâne bir takım düşüncelerin sevkile kur'anın türkçeye nakline muarızdı.

"Tefsiri tibyan" bu yüzden uzun seneler gizli gizli ellerde gezmiş ve ancak 1293 tarihine doğru İstanbulda harekeli ve harekesiz müteaddit nüshaları basılmıştır. Bundan sonra Mevlâna "Hüseyin Vâiz Kâşif" in farisi olarak yazdığı Kur'an tefsiri divan hocalarından İsmail Ferruh Ef. tarafından Mevakip namile 1246 tarihinde türkçeye tercüme edilmiştir.

İsmail Ferruh Ef. bu tercümesinden — çünkü bu bir tefsir değil, hakiki bir tercüme idi — saray gene kuşkulanmıştı. Tab'ına bermutat muhalefet edildi. Ancak 1280 tarihinden sonradır ki, Sultan Azizin valdesi Pertevniyal kadının himaye ve sahabetile İstanbulda basılabildi. İsmail Ferruh Ef. nin islâm tarihine dair "Ravzatül' ahbap„ namile tercüme bir eseri daha vardır.

Kuranı kerimin bundan başka Zebedel'âsar namile diğer bir tercümesi yapılmışsa da o kadar şöhret bulmamıştır. Ayrıca merhum Girit Valisi Sırrı Paşa tarafından Ahsenilkısas, sırrı fürkan, sırrı Kur'an, sırrı insan namları altında Kur'anın dört suresi ayrı ayrı tefsir ve neşredilmiştir.

Kur'anın tercüme ve tefsirini yapmak o zaman için, sarayın, saray etrafındaki hocaların muhalefetleri yüzünden birçok külfetleri icap ettirdiği için uzun seneler, Kur'anı tercüme etmeğe kimse cesaret edememiştir. Türkçe Dini eserlerin gördüğü rağbet üzerine Meşrutiyetin ilânından sonra tâbilerimizden Neşriyat Yurdu sahibi Naci Kasım Bey, Hayatı Muhammet ismile peygamberimize dair ilk türkçe kitabı neşretmiştir. Bu kitap neşredilir edilmez "Sebilürreşat„ çı hocaların şiddetli taarruzlarına uğramış, tâbi ve müellifi aleyhine davalar açılmasına sebep olmuştur. Ayni naşir, Kur'anın da tercümesine teşebbüs etmiş ve buna mukaddime olarak 328 senesinde "Tarihi Kur'anı Kerim" namile bir eser neşretmiştir.

Bilâhare Hilmi kitaphanesi bazı surelerin tercümesini cüzü halinde neşretmek istemişse de sarayın emri üzerine çıkardığı formalar musadere ye uğramıştır. Cumhuriyetin ilânını müteakip Maarif Kütüphanesi "Kur'anı kerimin türkçesi" namile bir kitap basmış ve bunu Cihan ve Sühulet kitaphanelerinin çıkardığı diğer tercüme Kur'anlar takip etmiştir.

İstanbulda dini eserler hakkında söz söylemek salâhiyetini haiz zevat Kur'anın türkçe olarak camilerimizde okunmasını büyük bir memnuniyetle karşılamışlardır. Türkçe Kur'anın halka kendi dinini müessir bir surette telkin edecek en kuvvetli vasıta olarak tavsif edilmektedir.

Kur'anı şimdiye kadar manasını anlamadan okuyanlar, mukaddes kitabının kendi dilile takrir edilişinde dini varlığını bulmuşlardır.

Bayazıt camiinde önümüzdeki cuma günü mukabele ve hutbeden sonra Kur'andan bazı surelerin türkçe okunması muhtemeldir.

Sait Cemil beyin söyledikl-ri

Geçen cuma günü Yerebatan camiinde ilk defa olarak "Yasin" den tercümesi okunan Sait Cemil Beyle konuştuk. Sait Cemil B. şöyle anlatıyor:

"— Meşrutiyetten evvel Tahran sefaretinde ataşemiliter bulunduğum zaman, Tahran sefiri Şemseddin Paşa merhum Kur'ana gayet meraklı idi. Mübahaselerde derhal ayet okur, bizi iskât ederdi. Nihayet Şemseddin Paşaya cevap verebilmek için türkçe tefsir getirttim. Fakat eski lisanla yazılmış olan Tibyan tercüme ve tefsirinden mâna çıkarmak için çok müşkülât çekiyordum. Bu yüzden biçare halkın neler çektiğini düşündüm. Anlamadıkları bir lisanla verilen hükümlere ister istemez tebaiyet mecburiyetinde kalıyorlardı.

İşte Kuranı kerimi tercüme fikri bende buradan doğdu. Umumi harp esnasında vakit buldukça bu işe başladım ve mütemadi mesai neticesinde dört sene zarfında, mütarekenin ikinci senesinde tercümeyi ikmal ettim. Tabettirmek için kime müracaat eyledimse:

— Mülga Şeyhülislam kapısından izin almadıkça olamaz dediler. Oraya da müracaat ettim. Yan, yan bana baktılar. Bunu ancak Babıfetva yapabilir, başka kimsenin tercümeye salâhiyeti yoktur, dediler. Orası ne yapıyor, ve ne de halkın anlayacağı bir lisanla bir şey yazıyordu.

Nihayet Hilâfetin ilgası üzerine Kur'anı kerimi Türkçe olarak neşre muvaffak oldum. Şimdi bu naçiz hizmetimin takdir olunduğunu görmekle son derece mutehassis oldum."

Lord Reading'in hastalığı

LOUQSOR, 23 A.A. — Dün akşam Lord Reading'in bronşitle berabber hafif bir hücumu demmi rievi-den mustarip olduğu söylenmektedir.

Liberia'da esir ticareii

VAŞINGTON, 23 A.A. — Cemahiri Müttahide hariciye nezareti, Libéria hükümetini esaretin ilgasına mecbur etmek için, Cenevrede devletler tarafından ittihaz edilecek şiddetli tedbirlerin başlangıcı cümlesinden olarak Monrovia şehrindeki sefirine Cemahiri müttahidenin reisi M. Barcelay'yı tasdik etmediği hakkında talimat vermiştir.

Veba

AMSTERDAM, 23 A.A. — Felemenk Hindistanında Surabya'da veba vak'aları zuhur ettiği bildiriliyor.

Zekât ve fitrenizi Tayyare cemiyetine veriniz.

M. Macdonald Fransız Başvekilini Çağırdı

(Başı 1 inci sahifede)

cevapta M. Briand'dan çok hararetli ve takdirkât bir lisanla bahsetmiş, kendisinin 7 seneben beri M. Briand tarafından takip edilen sulh siyasetini takipte devam edeceğini temin eylemiştir.

M. Laval Fransız hükûmetinin mevcut muahedelerle temin ettiği hakların hükümsüz kalmasına göz yummayacağını ve bu hakların umumî harpte Fransa'nın uğramış olduğu zararları telâfi edecek bir mahiyette olduğunu yeniden teyit etmiştir.

Nazırların görüşmeleri mevzubahistir

LONDRA, 23 A.A. — Times gazetesi, Alman hükûmetinin Avrupa'lı alacaklılarla borçlular arasında hukukî bir itilâfname haline getirilmiş olan ağustos protokolunun temdidini kabul için tekrar eline bir fırsat geçireceğini yazmaktadır.

Bu gayeye vâsıl olmak için en basit çare, alâkadar nazırlar arasında yapılacak bir mülâkattır.

Böyle bir itilâfname muarız olan müşküller, siyasîdir, teknik değildir. Fransızlarla İngilizler arasında bir mülâkat vukuunu icap ettirecek ciddi sebepler ihtimal mevcut değildir, fakat böyle bir mülâkat büyük bir hüsnü niyet sayesinde vaziyeti tamirat meselesi noktai nazarından tenvir edebilecektir.

Almanya teşebbüslerine devam edecek

PARIS, 23 A.A. — Le Journal, Berlin'den istihbar ediyor:

Dün Almanya'nın Paris, Londra ve Romada'ki sefirlerinin yeniden teşebbüslerde bulunmaları için hazırlıklar yapmakta olduğu ve bütün memleketlerdeki betbinliğe rağmen alacaklı devletlerle teması vakitsiz kesmemeğe karar vermiş bulunduğu teyit olunmuştur.

Bu işin içinden nasıl çıkılacak?

BERLIN, 25 A.A. — Vossische Zeitung, muhtelif milletlerin tamirat meselesinin kat'î halline dair olan muhtelif telâkkilerinin bir hülâsasını neşrediyor:

FRANSIZ TEZİ: Avrupa'nın bakayasına dokunulmamalı, fakat Fransa matlûbatından, Amerika'nın kendi matlûbatından vazgeçmesi nisbetinde, vazgeçebilir.

İNGİLİZ TEZİ: Almanya'nın zimmetinde bir bakiye bırakılmalı, bu bakiyenin tevzii meselesinde alacaklılar bilâhare anlaşmalı.

İTALYAN, TEZİ: Bütün Avrupa milletleri, matlûp bakiyelerinden evvelbeevvel vazgeçmeli, o zaman Amerika matlûbatından feragata icbar edilir.

AİMAN TEZİ: Ne yaparsanız yapınız para veremem.

AMERİKAN TEZİ: Ne yaparsanız yapınız, vazgeçmiyeceğim.

Mezkûr gazete, bu hülâsanın tamirat meselesinin hallini tavik eden müşkülleri pek mükemmel bir suretle göstermekte olduğunu yazmaktadır.

Kari sütunu

Anadolu yakasındaki muallimelrin teşekkürü

Tevhidi tedrisat kanununa müzeyyel talimatname mucibince, sabahları saat 8,30 da derslerine yetişmek mecburiyetinde bulunan muallimler vaktinde derslerine yetişebilmek için kendilerine vesait temin eden valibeyle Üsküdarın gayyur kaymakamına, Anadolu yakasında oturan askerî mektepler heyeti talimiyesi bilhassa teşekkür etmetkedirler.

14 yaşında katil

Ankara civarında bir köyde 14 yaşında bir çocuk tanıdığı kızlardan 12 yaşındaki Fatmayı sevmiş, alamıyacağını anlayınca, zavallı kızı pıçakla öldürmüştü. Ankarada mu-

Muhabir mektubu

Zingal ormanlarında küçük bir cevelân

Şirket teessüsünden beri son sistem techizat vücude getirmiştir

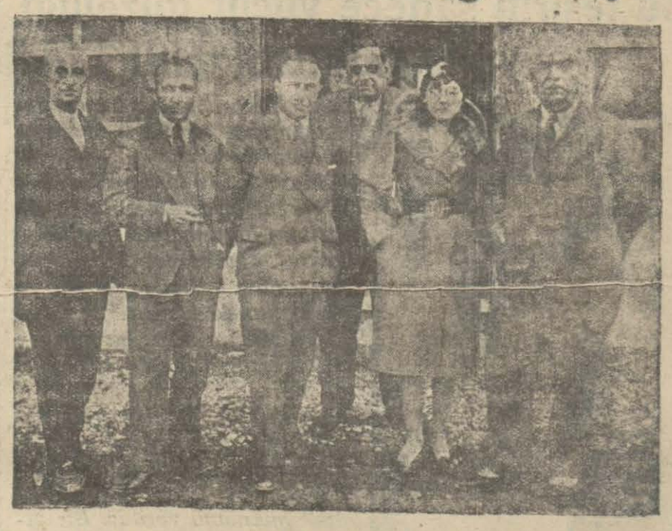

Ayancık'da umumi muhabirimize refaket eden kaymakam Nuri Beyle Baha, Haydar ve Hamit Beyler

AYANCIK: Vatandaşlarımız arasında Ayancığı bilenler pek azdır. Çünkü burası evvelden beri ne bir yol uğrağı ve ne de bir ticaret kaynağı değildi. Fakat yakın zamanlarda burada tesis olunan kereste fabrikası sayesinde Ayancığı artık herkes tanımış ve mühim bir kaynaşma yeri olmuştur. Bununla beraber oraya gitmek için bir çok müşkülâtı göze almalıdır!

Yazın bir dereceye kadar seyahat mümkün ise de kışın ne karadan ve ne de denizden gitmeğe imkân yoktur. Ben ise Sinob'a kadar gelmiş iken Ayancığı görmeden avdet edemezdim ve asrî tesisat ile şöhret almış olan bu kaza merkezini mutlaka görmeli idim.

Nasıl gitmeli

Burayı görmek için içimde uyanan arzuya rağmen bir türlü imkân bulamadım. Zira: Karadan açılan yola henüz taş döşenmediği için ortalık bir çamur deryası halinde, denizden ise motörle gitmek pek tehlikeli olduğundan bu, da imkân haricinde idi. Binaenaleyh Samsun'a gittim ve orada meşgul iken Cümhuriyet vapurunun Ayancığa uğrayacağını haber aldım ve hemen hareket eyledim.

Ayancık'ta

Cümhuriyet vapuru erkenden Ayancığa demirlemişti. Deniz oldukça dalğalı idi. Biraz daha beklesem belki çıkamam diyerek hemen bir kayığa atladım. Bata çıka sahile geldim. Denize uzanmış ahşap bir iskeleye rampa ettik. İskeleye çıkarken bacağım zedelendi az kaldı denize düşecektim. Buranın kayıkçıları çok lâkayt insanlardır! Kayığı iskeleye yanaştırmak ve müşteriyi rahatça çıkarmak ilminden bi haberdirler! İskele üzerinde beni büyük bir samimiyetle karşılıyan polis Saim Efendi ile birlikte evvelâ belediyeye ve sonrada hükûmet konağına gittim ve orada, uzaklardan medhu senasını işittiğim genç kaymakam Nuri Beyle hükûmet komseri Baha, belediye reisi Haydar ve şirket müdür muavini Hâmit Beylerle tanıştım.

Ziyafet ve ziyaret

Gazetemiz namına belediye de verilen ziyafetten sonra fotoğraflarımız çekildi. Anı müteakip hep birlikte meşhur Zingal şirketi müessese-lerine gittik. Çarşıdan geçerken güzel ve asri mağazalar gözüme ilişiyordu. Bilhassa tasarruf ve iktısat haftası olmak dolayısile bunların camekânlarını yerli mallarla zarif bir şekilde süslenmişti.

Zingal'da

Bana refakat eden kaymakar Nuri Beyle Hükûmet komiseri ve İdman yurdu reisi Baha Bey, Belediye reisi kaymakam mütekaitlerinden Haydar ve şirketin müdür muavini Hâmit Beylerle fabrika da bir müddet meşgul oldum. Ve yarın (oto tirizen) le dağlarda ki tesisatı da görmek üzere oradan ayrıldım. Bu şirket 926 senesinde teessüs eylemiştir. Şimdiye kadar vücude getirdiği tesisat:

Cesim bir işletme müdiriyet dairesi, kereste ve sandık fabrikaları, (28) kilometrelik hattı havai, 48 kilometrelik dekovil, elektrik ve dahili elektrik tramvayları, atelyeler, mağazalar, dağlarda ki kereste nakline mahsus kuru ve sulu oluklar ve hayvanla cerrolunan diğer oluk tertibatları ve havuzlardan ve teferrüatı saireden ibarettir ki bunlar hep son sistem techizat ve tesisatı ihtiva eylemektedirler.

Eski ve yeni vaziyet

Asırlarca unutulmuş ve ihmal edilmiş olan Ayancık şimdi Cümhuriyet sayesinde bir devrei tarakki ve tekâmüle girmektetdir. Arazinin çok sarp ve ormanlık olmasından dolayı ziraat mümkün olamadığı ve yol suzluktan dolayı da muvasalası bulunmadığı için ticaret mümkün olamadığı cihetle halk çok fakir düşmüştü. Hattâ o derecelerde zaruret ve ihtiyaç için de kalmışlardı ki Hilâliahmer buraya yardım eylemek mecburiyetin de bile kalmıştır. Şu hal böyle devam eylemekte iken Ayancıklıların başına tali güneşi doğmuş ve kazada bir refah devresi açılmıştır. İşte Zingal şirketi burası için bir membaı hayat olmuştur.

Ormanları

Ayancık kazasına bugünkü refah ve saadeti getirmeğe sebep olan ormanlar ahali ve hazine ile büyük bir varidat membaıdır. Bu ormanlar çok kıymetli ve çok vasidir. Yalnız şirketin işlettiği kısım 53,000 hektardır!

Mahsulâtı

Arazi dar ve dağlıktır. Diğer kısımlarıda ormanlıktır. Onun için burada ziraat olamamaktadır. Burada mepzulen elma, armut, kestane, keten tohumu, yumurta yetişir ve mısır zeriyatı da fazlacadır. Mahsulâtı kifayet eylemediğinden un ve saire hariçten getirilmektedir.

Ragıp KEMAL

Fransa'da vergi hasılatı

PARİS, 23 A.A. — Geçen kânunuevvel zarfında vergi hasılâtı tahminata nazaran 73 milyon noksan olarak 3 milyar 350 milyondan ibaret bulunmuştur.

Japonya'da intihabat

TOKİO, 23 A.A. — Hali hazırda Japonya'da en ziyade mevzuu bahsolan cihet, yakında icra edilecek olan ve faaliyetle hazırlanmakta bulunan intihabattır. Diyet feshol-unduğu ande ekseriyeti haiz bulunan muhalefet fırkası, programının halkın mergubu olmasından dolayı tekrar ekseriyeti ele geçireceğine kani bulunmaktadır. Hükûmet fırkası, kendisinin halk nazarında daha ziyade mergup olduğunu ilân etmekte ve lâakkal 250 yeni aza ile iktidar mevkiine gelmeği beklemektedir.

Malaga'da vahim arbedeler

MALAGA, 23 A.A. — Umumi grev ilân edilmiştir. Vahim arbe-

Casus Herig, tevkif edildi

SRAZBOURG, 23 A.A. — Pazartesi günü, hakimin odasındaki pencereden atlamak suretile kaçmış olan casus Herig tevkif edilmiştir.

Amerika ve Fransanın tahdidi teslihat tezi

VAŞINGTON, 23 A,A. — Amerika, teslihatın tahdidinden evvel emnü selâmeti talep eden Fransız tezine itiraz etmemekte fakat bunun için Amerika'nın teminat vermeğe davet edilmemesi şartını ileri sürmektedir. Maamafih, Fransa'nın önümüzdeki Lausanne konferansında ileri sürmek tasavvurunda bulunduğu bahrî teslihatın tahdidi teklifi bir nebze hayret tevlit etmiştir. Amerika kara teslihatının tahdidini zarurî addetmekte ve Fransız İtalyan bahrî itilâfının tahakkukunu temine amade bulunmaktadır. Fakat büyük zırhlılar hacminin 35,000 tondan aşağı indirilmesine muhalefet eyliyecektir.

Amerika, Fransız meb'usan meclisinde meb'uslar tarafından ileri sürülen bir Fransız Amerikan müteka-

Sulh mükâfatını koyan Nobel dinamiti icat eden adamdır

Nobel, tahrip vasıtalarını kuvvetlendirmek suretile harbin önüne geçmek istiyordu..

3 nisan 1866 da European isminde bir İngiliz vapuru Aspinval limanında tamamen hasara uğramıştı. Rıhtıma bağlı duran vapur, boşaltılırken anbarlarında vukua gelen müthiş bir infilâk ile ber hava olmuştu. Rıhtım bin iki yüz metre tulünde tuzla buz olmuş, civar anterepolardan birinin duvarı yıkılmış, şehir de bir çok evler vahim surette hasara uğramıştı.

Birinci infilâkı müteakip, bir romörkör vapuru açığa çekmek istemiş, fakat ikinci ve üçüncü infilâklardan sonra vapurdan hayır kalmamıştı. Bu kazada kırk yedi kişi ölmüş ve sayısız insanlar yaralanmıştı.

Bu hâdiseden az zaman evvel, bir yolcunun Nevyork'ta Grenwiçh otelinde unuttuğu onkiloluk nitroglycerine infilâk ederek, bütün sokağı berbat etmiş ve yaya kaldırımında bir buçuk metre derinliğinde bir çukur açmıştı.

İkincisi birinciden feci olarak biri birini takip eden bu hâdiseler, dünya efkârını heyecana düşürmüştü.

O tarihten iki sene evvel, 3 eylûl 1864 de Stockholm civarında bir nitroglycerine fabrikası infilâk etmişti. Şehir halkı hükûmete müracaat ettiği, için fabrika sahiplerine ayni yerde tekrar fabrika açmalarına müsaade edilmemişti.

Aspinwal limanındaki vapur facianın tevlit ettiği heyecan daha henüz sükûn bulmamıştı ki, San Francisko'da bir nitroglycerine deposu infilâk etmiş ve on dört amelenin ölümüne sebep olmuştu. Daha sonra biri Sidney'de, diğeri Hamburg civarında Krummel de iki fabrika daha berhava oldu.

Bu infilâklerin mes'uliyetini arayan efkârı umumiye, bu kadar tehlikeli bir sanayi işine girişmiş olan cüretkâr mühendisleri takbih ediyorlardı, bu mühendisler içinde Nobel isminde bir adam vardı ki, bu isim o zamanlar halkına çok bir şey ifade etmiyordu.

İsveçli bir kimyaker olan Alfred Nobel 21 teşrinievvel 1833 de Stockholm'de doğmuş ve gençliğini babası Emmanuel Nobel'in Kırım muharebesinde Rusya'da idare ettiği bir mühimmat fabrikasında geçirmişti.

Emmanuel Nobel memleketine döndükten sonra 1864 de bir nitroglycerine şirketi tesis etti. Maruf Nobel'in babası bu maddei infilâkiyeyi icat etmiş bir insan değildi. Nitroglycerine 1847 de Sobrero isminde biri tarafından keşfedilmişti. Fakat Nobel'in babası sınaat noktai nazarından bu maddei infilâkiyenin faydasını anlamıştı. Maalesef bu mayî maddei infilâkiye emin değildi. En küçük bir sademe infilâkı mucip oluyordu. Bu sebepten Nafia işlerinde istimalinde tereddüt ediliyordu.

Alfred Nobel ise babasının yapamadığını yaptı. Uzun zaman bu mahzurun izalesini tetkik etti ve bir tesadüf sayesinde o meseleyi halle muvaffak oldu. Nasılsa bir yerden toprağa bir mikdar nitroglycerine dökülmüştü. Nobel busuretle mayi içmiş toprağı tetkik etmek merakına düştü. Biraz kireçli olan bu toprak, sıkletinin üç misli nitroglycerine içmişti. Bunu takip eden tecrübe müsbet netice verdi. Yeni bir maddei infilâkiye meydana geldi. Daha ucuz, daha emin ve nitroglycerineden daha müthiş.. Bu maddeyi kemali emniyetle nakletmek mümkün oluyordu. İşte dinamit dediğimiz şey de bu suretle ortaya çıktı.

Nobel bu ihtiramdan istifadeye hazırlanırken bir çok müşkküllerle karşılaştı. Yukarıda zikrettiğimiz infilâkler serisinden sonra, bütün dünya Nobel fabrikalarından çıkan mevada boykotaj yaptılar. Vakıa Nobel şöhret almıştı. Fakat bu kadar caniyane bir ihtira ortaya atan adamdan en cüretkârları bile çekiniyordu. Kara barut kimin neyine yetişmiyordu? Sıvastopol lağamları, Orsininin bombaları, Magenta'nın, Solferinon un topları kâfi miktarda insan öldürmüş değiller miydi?Nobel bir ote le inmek istese kendisini kabul etmiyorlardı. Hele bavul ve sair eşya ile, kat'iyen... Seyrisefain şirketleri vapurlarına dinamit tahmil etmiyorlardı. Londra'da Nobel mamûlâtından on iki sandık limana sokulmadı ve daha emniyetle hareket etmek isteyenler bunların hepsini açıkta denize attılar.

Hülâsa bütün bu müşkülât içinde Nobel'in yeni ve eski dünya payıtahtlarını ziyaretı faydasız kaldı. Yalnız Nobel sebatkâr ve kendine itimadı olan bir adamdı.Yavaş yavaş bütün bu müşkülâtın önüne geçti.

1869 da vaziyet şöyle idi: İsveçte, Almanya'da Avusturya'da, İsviçre'de İtalyada, Finlandiya'da, İspanyada, Portekiz'de dinamit fabrikaları işliyordu. 1871 de Nobel İngiliz hükûmetinin de mukavemetini kırdı ve Glaskova'da bir dinamit fabrikası açtı. Fransa'da ise 1866 da üçüncü Napoleon'dan yüz bin frank tahsisat almıştı.

Bu tarihte dinamit sanayii almış yürümüştü. Nobel bütün bu muazzam işi idare ediyordu. Bu sefer de Japonya'da, Cenubî Afrika'da, Kanada'da, Birezilya'da fabrikalar açıldı.

Alfred Nobel

Hiç yorulmayan "dinamit kralı,, mütemadiyen bu müesseselerini dolaşıyordu ve diyordu ki:

— Benim vatanım çalıştığım yerdir ve ben de her memlekette çalışıyorum.

Nobel 1891 de Fransadan ayrıldı ve Sanremo'ya yerleşti. Bilâhara da memleketine döndü. İsveçte mevadı infilâkiye üzerindeki tetkikatını bırakmamakla beraber, kimyayi elektiriki ile meşgul oldu. Bilhassa sun'î ipek, sun'î kauçuk ve hamızı kibrit imalini tetkik etti, Fakat bir çok senelerden beri muztarip olduğu kalp hastalığından dolayı 1895 de tekrar Sanremo'ya gitti ve orada 10 kânunusani 1896 da mesai odasında fücceten vefat etti. Ölümünden bir kaç gün evvel yüz yirmi dokuzuncu ihtıra beratını almış bulunuyordu.

Dünkü makalemizi okuyanlar görmüşlerdir ki Alfred Nobel yarım asra yakın bir zaman içinde, hep ölüm sanayii ile uğraşmıştır. Dinamiti keşfeden bu adam, bu meş'um keşfinden azim istifadeler temin etti ve başkalarının ölümü mukabilinde, kendisi zengin oldu.

Burada bir sual varit oluyor: Bu kadar sene ortalığı tahrip eden dinamiti ile, hattâ beşeriyetin efkârını aleyhine çeviren bu adam, nasıl oluyor da, bugünkü telâkkimize göre, büyük bir sulh adamı diye tanınıyor?

Nobel, faizleri senevî beş mükâfata tehsis edilmek üzere 31 milyon kuron (43 milyon altın frank) para hibe etti. Bu mükâfatlardan ilk üçü mesaisi ile beşeriyete en ziyade hizmet etmiş olan bir fizisyene, bir kimyagere ve bir doktora verilmektedir. Bir mükâfatı da ideal sahasında en şayanı dikkat eseri yazan edibe verilmektedir. Beşinci mükâfatı da "Nobel sulh mükâfatı,, dır. Bu mükâfat, onun istediği tarza göre, milletlerin kardeşliğinde, orduların tahdit veya kâmilen ilğasında ve sulh kongresinin inkişafında en ziyade faydası dokunan insana verilecektir.

İddia ederler ki Nobel, ihtiraları nın azim ehemmiyetinden tevahhuş ederek, cihan nazarında bir nevi istiğfara benzeyen, böyle bir harekete lüzum görmüştür. Lâkin insanlar Nobeli mücrim addedebilirler mi?

Umumî harpte tayyareler, kabili sevk balonlar ve tahtelbahirler de bu kadar masum insanları ölüme sürükledi. Tayyareyi Clement Ader, kabili sevk balonu Santos Dumont, tahtelbahri Gustaw Zedé, rüşeym halinde de olsa, meydana getirmiş insanlardır. Bunlar da mücrim mi?

Nobel her halde müstakbel orduların dinamiti istimal edeceklerini anlamıştı. 1876 da şöyle diyordu:

— Ben öyle müthiş bir maddei infilâkiye vücude getirdim ki, artık bundan sonra milletlerin muharebeye cesaret etmeleri imkânı kalmamıştır.

Zaten 1914 den beri fennin terakkisi kadar, muharebelerin önüne geçecek bir kuvvet olmadığı söylenip duruyordu. Her halde kanlı muharebelere sebebiyet verenler, âlimler değildir. Demek ki fennin mükemmeliyeti ile insan ahlâkının zaafı arasındaki aykırılığa bir çare bulmak lâzım geliyor.

Nobel'in, sulh hakkındaki hislerini filizlendiren La baronne Berthe Kinsky de Süttner isminde Avusturyalı bir kadındır. 1876 da Viyana gazetelerinden birinde şöyle bir ilân çıktı: "Kırk üç yaşında bir mühendis, mesai arkadaşlığı yapmak üzere kendisinden daha genç bir kâtibe arıyor.,,

Baron de Süttner'in mürebbiyesi olan Contesse Berthe Kinky verilen işi kabul etmekten ziyade, mesaiyi anlamak merakile bu kırk üç yaşındaki mühendise cevap vermişti. Fakat Alfred Nobel imzalı bir mektup alınca hayret içinde kaldı.

Contesse -daha o zaman Baron de Süttner ile evlenmemişti.Nobel ile beraber Parise gitti. Çünkü Nobel Paris'te yeni bir lâboratuar açmıştı. Nobel'in mahremiyetine girmek kolay bir şey değildi. Çünkü Nobel, kendisine yaklaşmak istiyenlerin, zengin olmak kasdile, kendisinden iş koparmağa savaştıklarını biliyordu. Contesse Nobel'in sadeliğini ve hüsnü tabiatını sevdi ve Nobel'de edebiyatla san'ata karşı olan zevkini kâtibesinden saklamadı. Hattâ ona boş zamanlarında yazdığı şiirleri okudu. Bilhassa Byron'a karşı zaafı olduğunu söyledi.

Nobel, nihayet fikirleri kendi fikirlerine uygun kıymetli bir mesai arkadaşı bulmuş olduğundan dolayı bilhassa izharı memnuniyet ediyordu.

Bir aralık İsvèç kralı kendisini alelâcele İstokholm'e çağırdı. Sekiz gün sonra Nobel Paris'e döndüğü vakit, Contessein Baron de Sütner'e mülâki olmak üzere Paris'ten ayrılmış olduğunu öğrendi ve Contesse çok geçmeden Baron'la evlendi.

Nobel böyle alelâcele kaçtığı için kâtibesine serzenişte bulunmadı. Yirmi sene muntazam surette muhaberede bulundular. Nobel işlerinden bahsediyor, sulha âşık olan Contesse' ise, dünya sulhu hakkındaki fikirlerini anlatıyordu. 1889 da " silâhlar aşağı! Bir hayatın hikâyesi,, isimli bir kitap çıktı. Büyük bir akis yapan bu kitap derhal bir çok lisanlara tercüme edildi. Bu kitap Baronne de Süttner'in eseri idi. Nobel genç kadını tebrik için kendisine uzun bir mektup yazdı. Üç sene sonra Beren de toplanan sulh kongresini müteakip Nobel, genç kadına şu satırları yazıyordu:

"Karşı karşıya gelen iki kolordunun biribirlerini bir tek saniye için de mahvetmeğe kadir bulundukları gün, medenî milletler dehşet ve haşiyetle geriliyecekler ve kol ordularını geri çağıracaklardır.,,

Hiç şüphesiz dinamit muhterii, hayatının sonlarına doğru dünya sulhünün temini için, efkârın değişmesine kani bulunuyordu. Onun için ne kadar muhrip top tüfenk ve saire yapılsa, milletler yine akıllanmazlar. Ancak dünya sulhüne âşık, insaniyet muhibbi adamlar yetiştirmek ve bunların sulh fikrini milletler arasında kökleştirmelerine çalışmak lâzım geliyordu. İşte Nobel'in sulh mükâfatı bu fikirden doğmuştur.

10 kânunusani 1901 de açılan bu mükâfatları alanlar arasında x şuanı bulan Rentgen, verem hakkındaki tetkikatile şöhret alan doktor Koch, maruf cerrah doktor Carrel, Pierre Curie ve Mm Curie uzun seneler malarya ile uğraşan İngiliz binbaşısı Ronald Ross, difteriye karşı seromu ile meşhur Berlin'li doktor Emil Behring, edebiyatta Snlly Prudhomme, Mistral, Sienkiewicz, Maurice Maeterlinche gibi simalar gördük.

Sulh mükâfatı ise birinci sene Salibiahmerin müessisi olan Henri Dunant ile Paris meb'usu Frederic Passy arasında taksim edildi. Bu meb'us 1885 de meclise verdiği bir teklifi kanunide cümhuriyet hükûmetinin bütün dünyada silâhların bırakılarak, milletler arasındaki ihtilâflarda beynelmilel hakeme müracaat edilmesi yolunda teşebbüsatta bulunmasını istemişti.

En son olarak sulh mükâfatı sabık Fransız hariciye nazırı M. Aristide Briand ile müteveffa Stresemann ve ceneral Dauves aralarında taksim edildi. 1905 de ise sulh mükâfatı Baronne de Süttner'e verilmişti. Bu mükâfatı bizzat Nobel'in tasdik ve teyit ettiğine şüphe yoktur.

Dünya sulhcüleri daha uzun müddet ne kadar müşkülâta tesadüf ederlerse etsinler, Nobel'in koyduğu mükâfat bunları teşvik yolunda kıymetli bir âmil olacaktır.

Memlekette

İzmir Erkekleri

Aralarında bir güzellik kralı seçeceklermiş..

İZMİR, 21.— Burada 20-30 yaşındaki erkekler arasında bir güzellik müsabakası yapılmasına dair bir cereyan vardır.

Bazı muharrirler yazılarında böyle bir müsabakanın yapılmasına taraftar görünmektedirler. Bu muharrirlerden Kemal Kâmil Bey hakem heyetinin dörtte üçünün kadın olması fikrindedir ve erkek güzelliğinin kadın tarafından daha iyi anlaşılabileceğine kanidir.

İzmirde grip

İZMİR, 22.— Grip hastalığı gittikçe artıyor. Halk ve mektepliler arasında hastalık gittikçe çoğalıyor. İzmirde gripten 20000 hasta olduğu tahmin ediliyor

Kaplan mı?

İZMİR, 22.— Eğridere köyünde bir köylüye saldıran dişi bir kaplan öldürülmüştür. Kaplanın boyu 14 karıştır.

Sekiz bacaklı kuzu

Anadolu gazetelerinden: Geçenlerde İneboluda bir koyun çok garip bir kuzu doğurmuştur.

Bu garip mahluku görmek için İstanbuldan İneboluya bir ecnebi gazete muhabiri bile gitmişti. Bu acip mahlûkun sekiz bacağı ve bir kuyruğu iki midesi vardı. Kuzu bir müddet sonra ölmüş ve cesedi teşhir edilmiştir.

Trabzonda çiçek hastalığı

TRABZON, 21. — Çiçek hastalığı devam etmektedir. Bütün memleket aşılanmaktadır. 15 hasta tesbit edilmiştir. Bazı yerlere karantina konulmuştur.

Bundan başka kızamık hastalık da başlamıştır. Çiçek hastalığının Gümüşhaneden geldiği anlaşılmıştır.

Urla haydutları yakalandı

İZMİR, 21. — Urla yolunda 4 otomobili soyan 3 haydut Urla civarında Kilizman köyü yakininde jandarmaların pususuna düşmüşlerdir. Haydutlarla jandarmalar arasında bir müsademe olmuştur. Haydutlar karanlık içinde kaybolmuşlardır.

Biraz sonra bunlardan Karagözoğlu Battal silâhlı olarak tekrar pusuya düşmüş ve yakalanmıştır. Yine haydutlardan olan çoban pehlivan Osman ertesi gün Urlada hamamdan çıkarken yakalanmıştır.

Haydutların yolculardan 3000 lira 9 tabanca aldıkları anlaşılmıştır. Yakalananların üstlerinde 500 lira ile yolculara ait birçok eşya çıkmıştır.

İki haydut da cürümlerini itiraf etmişlerdir.

Davetler

Malûl zabitan ve şehit etimlerinye

Beyoğlu Askerlik Şubesi Riyasetinden:

1 — Malûl Zabitan ve Memurin mensubini Askeriye ile Şehit Yetimlerinin Yoklamaları İcra Olunacağından ellerinde bulunan resmî senet rapor ve sair vesikalarla şubeye.

2 — Tütün ikramiyesinin tevziine devam olunmaktadır eshabı istihkakın pazar ve perşembe günleri Beyoğlu kaymakamlığında toplanmakta olan komisyona.

3 — Tevzi müddetinin hitamına az bir zaman kalmış olduğundan bu müddetten sonra geleceklerin paralarının verilmeyeceği ilân olunur.

Tavil Zade Vapurları
İZMİR POSTASI
Saadet
Vapuru her Pazartesi akşamı on yedide Sirkeciden hareketle Gelibolu, Çanakkale, İzmire azimet ve Çanakkaleye uğrayarak avdet edecektir.
Yolcu bileti vapurda da verilir. Adres: Yemişte Tavilzade Mustafa biraderler. Telefon: 2,2210.

SADIK ZADE
Biraderler vapurları
Karadeniz Postası
Sakarya
vapuru 25 Kânunusani
Pazartesi
günü akşam saat 17 de Sirkeci Rıhtımından hareketle, (Zonguldak, İnebolu, Ayancık, Samsun, Ordu, Gireson, Trabzon Rize ve (Hope) ye azimet ve ayni iskelelerle Görele, ve Ünyeye uğrayarak avdet edecektir. Fazla tafsilât için Sirkeci Meymenet hanı altında acenteliğine müracaat. Tel. 22134.

YELKENCİ VAPURLARI
KARADENİZ POSTASI
Erzurum
vapuru 27 K. sani
ÇARŞAMBA
günü akşamı Sirkeciden hareketle (Zonguldak, İnebolu, Samsun, Ordu, Kireson, Trabzon, Sürmene Rize ve Hope) ye gidecektir.
Fazla tafsilât için Sirkeci Yelkenci hanındaki acenteliğine müracaat. Tel. 21515.

Alemdar Zade Mehmet Vapuru Karadenize
Bülent VAPURU
25 K. sani **Pazartesi**
(Zonguldak, İnebolu, Ayancık, Samsun, Ünye, Ordu, Gireson, Trabzon, Rize, ve Mapavrı) ye azimet ve avdette aynı iskelelerle Sürmene ve Vakfikebire uğrayarak avdet edecektir.
Müracaat mahalli, Alâiye Hanı 1 inci kat Tel. 21037

LLOYD TRIESTINO
Limanımıza muvasalâtı beklenen
GASTEİN vapuru 26 kânunsani salı (İtalya ve Yunanistan) dan.
GRAZ vapuru 27 Kânunsani çarşamba (İtalya ve Yunanistan) dan.
Limanımızdan hareket edecek vapurlar:
STELLA DİTALİA vapuru 24 Kânunani Pazar sabah tam 10 da (Lloyd Ekspres) olarak (Pire, Brendizi ve Triese) ye.
GASTEİN vapuru 27 Kânunsani çarşamba (Burgaz, Varna, ve Köstence) ye.
GRAZ vapuru 27 kânunsani çarşamba (Burgaz, Varna, Köstence, Novorosisk, Poti, Batum, Trabzon ve Samsun) a.
(COSULİCH LİNE) kumpanyasının lüks vapurlarına aktarma edilerek şimalî ve cenubî Amerika limanlarına gitmek için tenzilâtlı doğru bilet verilir
Her nevi tafsilât için Galatada Mumhane (Llyod Triestino) seracentesine Telefon Beyoğlu 4878 veya Galatasarayında sabık Selânik bonmarşesi binasındaki yazıhanelerine. Telefon Beyoğlu: 2499 ve yahut Sirkecide Kırzade hanındaki yazıhanesine müracaat edilmesi Telefon İstanbul 235.

3 üncü Kolordu ilânları

Birinci fırka kıtaatı hayvanatının saman münakasasında verilen fiat pahalı görülmüş ve münakasası nakledilmiştir. İhalesi 26-1-932 tarih salı günü saat 13 te komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini almak üzere her gün ve münakasasına iştirak edeceklerin de vakti muayyende komisyonumuza müracaatları. (46) (284)

* * *

İstanbul Sıhhiye aktarma ambarında mevcut olup orduda istimale salih olmıyan 2 kalem ecza alenî müzayede ile satılacaktır. İhalesi 25-1-932 tarih pazartesi günü saat 14 te komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini almak üzere her gün ve münakasaya iştirak edeceklerin de vakti muayyende komisyonumuza müracaatları. (8) (27)

* * *

Birinci Fırka Topçu taburunun hayvanatının arpaları kardırılacaktır. İhalesi 26-1-932 tarih salı günü saat 15 te komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şeraiti ve kırılacak arpa mikdarını anlamak üzere Selimiyede F. 1. Levazımına ve vakti muayyende komisyonumuza müracaatları. (37) (243)

İktisat Vekâleti Maadin İşleri Umum Müdürlüğünden:

Bursa Vilâyeti dahilinde İnegöl Kazasına merbut Hayriye ve Maden Karyelerinde şimalen su çıktığı mahalden itibaren Evliyani değirmenine kadar Sinirli dere mecrası ve oradan kızıl tepeye hattı müstakim ve şarken Kızıl tepeden bed ile Çanakçı Küçük Tepe, Çatal tepesi ve Çanak Kaya tepesi mevkilerinden bilmürur Odun tepesine hattı münkesir ve cenuben odun tepesinden bed ile Kızıl Kaya tepesinden bilmürur Gök kaya tepesine hattı münkesir ve garben gök kaya tepesinden bed ile Dundar tepesinden bilmürur mebdei hudut olan su çıktığı mahalle hattı münkesir ile mahdut ve mesahai sathiyesi dört yüz on iki ceripten ibaret arazide Şeyh Mahmut ve Sabri ve Kadem ve Hüsamettin Efendilerle Ömer ağa tarafından 11 Kânunevvel 314 tarihli ruhsatnameye müsteniden bittaharri zahire çıkarılan altın ve gümüş eserini havi bakır ve çinko madeni doksan dokuz sene müddetle mumaileyhim uhtesine ihale olunacağından Maadin nizamnamesinin otuz altıncı ve otuz yedinci maddeleri mucibince keyfiyeti ihaleye itirazı olanların ilân tarihinden itibaren iki ay müddet zarfında Ankarada iktisat Vekâletine ve mahallinde makamı vilâyete müracaat eylemeleri ilân olunur.

İstanbul 5 inci icra memurluğundan: Zeliha Münevver hanımın Hüseyin efendi zimmetinde 1500 lira alacağından dolayı mahcuz ve açık arttırma ile paraya çevrilmesine karar verilenGalatada makaracılar caddesinde 32 No. lu iki kattan ibaret ve 3420 lira kıymetinde dükkân 27-2-932 günü saat 14-16 ya kadar birinci arttırma ile satılacaktır. Şartnamesi 11-2-932 tarihine müsadif perşembe günü divanhaneye talik edilecektir. Arttırmaya iştirak için yüzde 10 teminat alınır. Hakları tapu sicillrile sabit olmayan ipotekli alacaklılarla diğer alâkadarların ve irtifak hakkı ahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair olan iddeaları ilân tarihinden itibaren evrâkı müsbitelerile 20 gün içinde bildirmeleri lâzımdır. Aksi taktirde hakları tapu sicillerile sabit bulunmayanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Gayri menkûlün müşteriye ihalesi gününden itibaren işleyecek vergiler ve sair rüsum müşteriye aittir. Alâkadarların icra ve iflâs kanununun 119 uncu maddesine göre tevfiki hareket etmeleri ve daha ziyade malûmat almak isteyenlerin 931-3379 dosya numarasile İstanbul 5 inci icra memurluğuna müracaatları ilân olunur.

Dr. Celâl Tevfik
Zührevî ve idrar yolu hastalıkları mütehassısı: Sirkeci, Muradiye caddesi No. 35. Her gün saat 14-18.

DİKKAT!
Mevsim münasebetile
Büyük Tenzilât
İstanbulda Sultan Hamamında
Balcılar
mağazasından ihtiyaçlarını temin etmeleri muhterem müşterilerimizin menfaatleri iktizasındandır.
Sergimiz 16 İkinci Kânun 1932 Cumartesi gününden itibaren açıktır.
Fırsatı kaçırmayınız.
Tenzilât: % 10 — % 30

Samsun icra dairesi kongordato merciinden;

Samsunda Hacı zade Mes'ut Mahdumları unvanile, Samsunda Kumpanyalar caddesinde 12 numaralı dairei mahsusalarında icrai ticaret eden ve İstanbulda Sirkecide Liman hanında 16-17 numaralı yazıhanede ve Bafrada Reji civarında 34 numaralı mağazada şubeleri bulunan Rüştem, Osman, Mustafa, Süleyman ve şürekâsının Komandit ve nefsine izafetle bilesale ve tahtı vilâyetlerinde bulunan müteveffa Mehmet efendinin sağir evlâtları Şahide, Müjğân, Orhan, Süzan, Türkâna izafetle bilvelâye merhum Mehmet Beyin zevcesi Hafize Gülter Hanım ve Beylerden müteşekkil Komandit ve Komanditer şirketi eshabı matlûbe olan borçlarını vakit ve zamanile tediye edememeleri hasabile Kongordato talebinde bulunmuş olmasına binaen yapılan tetkikat neticesinde icra ve iflâs kanununun 277 inci maddesine tevfikan Kongordato talebinin nazarı itibare alınmasına karar ve 278 inci maddesi mücibince de iki mah mühlet verildiği ilân olunur. (302)

* * *

Samsunda Hacızade Mes'ut mahtumları Mehmet ve Şürekâsı Şirketi Kongordato Komiserliğinden :

Kongordato taleplerinin nazarı itibare alınmasına karar ve iki mah mühlet alan Samsunda Hacı Zade Mes'ut mahtumları Mehmet ve şürekâsı şirketinden alacağı olan eshabı matlûbun tarihi ilândan itibaren 20 gün içinde alacaklarını Samsunda mevlevi hane caddesinde 18 numaralı avukat İsmail Hakkı Beyin yazıhanesinde kâin şirketi mezkûre Kongordato komiserliğine müracaat etmeleri ve müddeti mezkûre zarfında müracaat etmiyenlerin Kongordato müzakeresinden hariç bırakılacakları ve alacaklılar toplanmıya davet ve toplanmıya tekaddüm eden on gün içinde vesikaları tetkik edebileceklerini ve Kongordato teklifini müzakere etmek için eshabı matlûbun 28-2-932 tarihine müsadif pazar günü saat 14 te şirketin Samsunda Kumpanyalar caddesinde kâin 12 numaralı merkez binasında hazır bulunmaları ilân olunur. (303)

Samsunda Hacı Zade Mes'ut Mahdumları Mehmet ve şürekâsı şirketi Kongordato komiseri

G. ve A. BAKER

Beyoğlu, İstiklâl caddesi No. 306 - 308

HAYDEN

Beyoğlu, İstiklâl caddesi No. 479

1850 senesinde müesses Türkiyenin en eski ve en asrî mağazalarıdır.

Mevsim sonu BÜYÜK SATIŞI Devam ediyor

Şimdiden yeni fiatlarla mübayaa etmek EN DUN FİATLARLA tedarik ve temin etmek demektir..

En iyi ve birinci nevi mallar - Cins itibarile geçen seneler mallarının aynı - Müstesna fiatlar

Mağazalarımızın Prensipi: En mükemmel ve iyi malları, her yerden ucuz satmaktır.

Balıkyağı içemeyenlere: HASAN KUVVET ŞURUBU

JUBOL

Daima sınnat üzere olmak için her akşam bir komprime (Jübol) alınız.
Paris hastaneleri müteahhitleri
ŞATELEN MÜESSESATI
Bilûmum eczanelerde satılır.

JÜBOL:
Barsakları yeniden tamir ve ihya eder

İNKIBAZ
İLTİHABI EMA
USRETİ HAZIM
MİGREM

Bağırsakların nazımı olan (JÜBOL) İnkıbazdan mustarip olanlara muayyen bir saatte defi hacet etmelerini temin eder.

3185 numerolu biletle

Bana 200,000 lirayı kazandıran

Karaköy'de eski Borsa Hanı altındaki M. Gazi gişesini talisizlikten şikâyet edenlere tavsiye ederim. Turhan

İş Sahibi Olmak için

Türkçe okumak yazmak bilen efendiler şu zirdeki ilimlere malik olarak, her hangi bankaya, ticarethaneye müracaat ederse maalmemnuniye kabul olunur. İlle şu dar zamanda boş gezmek, işsiz kalmak günah değil mi?

Çarşamba ve Cumartesi günleri saat 16-18 ve akşam 18-20 ye kadar iki sınıf açılmıştır. Malûmatı ticariye, ilmi hesabı ticarî, usulü defterî: Basita, muzaafa, pakradomar, Amerikan usulü ve bankacılık dört ay zarfında kâmilen tedris olunur. Son imtihande muvaffak olanlara şehadetname verilir ve iş tedarikinde muavenet edilir.

Dersler 30 Kânunsani Cumartesi başlıyor. Programı meccanen almak ve kayıt olmak için, her gün Beyoğlunda Amerikan sefarethanesi, yanında Amerikan Lisan ve Ticaret dersanesine müracaat. Hususi dersler öğleden evvel kabul olunur.

Agop Pakraduni

KARON ALMAN KİTAPHANESİ
Beyoğlu Tünel meydanında 523

Devlet Demiryolları idaresi ilânları

İdaremiz matbaasında mevcut işler bir vaziyette 1 adet 57×82 eb'adında hurufat ve yine aynı eb'atta bir adet taş makinesi ile 40×30 eb'adında bir adet pedal makinesi bilmüzayede satılacaktır. Müzayede 1-2-932 tarihine müsadif pazartesi günü saat 14 te Haydarpaşa matbaa Müdürlüğünde icra kılınacaktır.

Talip olanların her gün matbaaya müracaatla makineleri görebilecekleri ve matbaa ile Haydarpaşa mağazasından da müzayede şeraitini müş'ir şartnameyi tedarik edebilecekleri ve müzayede günü ve saatinde matbaa müdürlüğünde hazır bulunmaları ilân olunur. (217)

Büyük Tayyare Piyangosu

Yeni Tertip Başlamıştır.

Altı keşidelik olan işbu tertipte 50.000 numara kâmilen ikramiye veyahut amorti kazanacaktır.

1.ci Keşide: 11 ŞUBAT 1932

Büyük ikramiye 30.000 liradır.

Biletler Satılmaktadır.

Istanbul Belediyesi ilânları

Beyoğlu Belediye Şubesinden: Kurt azmanı bir köpek bulunmuştur. Sekiz gün içinde sahibi müracaat etmezse satılacaktır. (308)

Galata'da: Karaköy'de kâin meşhur

EKSELSIOR

Büyük elbise fabrikaları, asrî biçim ve garanti mal vererek en ucuz satan mağazadır.

Kadın, erkek ve çocuklara mahsus elbiseler, pardesüler ve pa t ıların müteneyvi ve müntahap çeşitleri

Tediyatta teshilât

Tasarruf haftası sizin için bir başlangıç olsun:

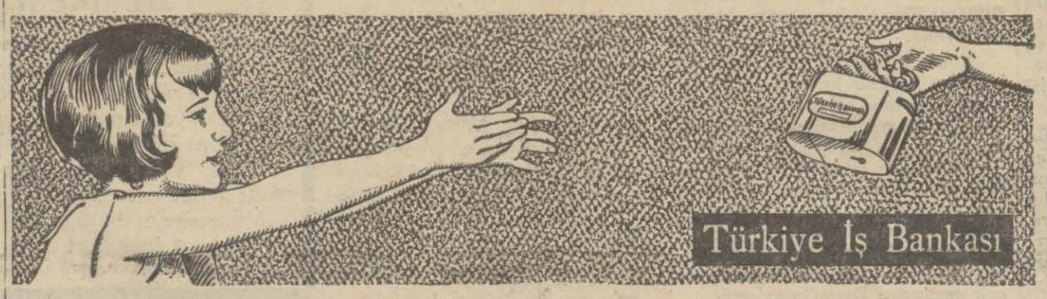

Siz de Bir Kumbara Alınız!..

İLÂN

TÜNEL ŞİRKETİ, Beyoğlu ve Galata istasyonlarında yolcuların fazla beklemelerine meydan vermemek için 1 şubat 1932 tarihinden itibaren birinci ve ikinci mevki arabalardan müteşekkil katarlar tesis edeceğini muhterem ahaliye arz ile kesbi şeref eyler.

MÜDİRİYET

KEFALJİN
BAŞ, DİŞ ve NEVRALJİ AĞRILARINA KARŞI

Doktor
Rusçuklu Hakkı

Beyoğlu, İstiklâl caddesi Büyük Parmak kapu, Afrika hanına bitişik Apartman No 21.— Tel: Beyoğlu 2797. Saat: 14-18.

Dr. A. KUTIEL

Cilt ve zührevî hastalıklar mütehassısı. Karaköy, büyük mahallebici yanında 34.

Jandarma Satın Alma Komisyonundan:

Jandarma için 36000 metre kışlık elbiselik kumaş kapalı zarf la alınacaktır. Taliplerin şartnameyi görmek için her gün ve münakasaya iştirâk için de 3-2-932 çarşamba günü saat on beşe kadar Komisyonumuza müracaatları. (190)

İSTANBUL TİCARET MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

İstanbul Fırıncılar esnafı cemiyetinin idare heyeti intihabı 26-1-932 Salı günü Galatada Havyar Hanındaki cemiyet merkezinde yapılacağı ve saat 10 dan 16 ya kadar intihaba devam olunacağı alâkadarana ilân olunur.

İstanbul İkinci İcra Memurluğundan: Bir borçtan dolayi merhun ve mahcuz olup ikinci arttırma ile paraya çevrilmesi takarrür eden Ermis Emniyet Kartal Muhtelit hissesenedatı 28-1-932 tarihine müsadif perşembe günü saat 14,15 e kadar İstanbul Esham ve Tahvilât Borsasında satılacağından talip olanların mezkûr gün ve saatte mahallinde hazır bulunacak memuruna müracaatları ilân olunur.

ZAYİ — İstanbul lisesi orta kısmından aldığım mezuniyet tasdiknamesini zayi ettim yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü yoktur. Beşiktaş Şenlik dede bakkal sokağı 38 İbrahim oğlu Ziya

Üsküdar Tapu Başmemurluğundan: Çengelköyünde Kaldırım sokağında atik 6 No ile mürakkam mukaddema bir kıt'a bağın zemin ve gürümünün 26 hisse itibarile 6 hissesi Halim Ağanın uhtesesinde olup vukuu vefatile veresesine badelintikal Ahmet Nuri efendi hissesini ahere satmak üzre müracaat etmiştir. Mahalli mezkûr seneden şayi mahallen müstakil olmasına binaen sureti tasarruf hakkında tahkikat icrası için tarihi ilândan itibaren 10 gün sonra mahalline memur izam kılınacağından bu yerin tasarrufile alâkadar olanlar varsa bu müddet zarfında yetlerindeki vesaik ile birlikte Üsküdar Tapu idaresine veyahut yevmi muayyende mahallinde sabahleyin saat 10 da hazır bulunacak tapu memuruna müracaat eylemeleri ilân olunur.

Istanbul Tramvay Şirketi İLÂN

Yolcuların fazla yavaş inip binmeleri yüzünden Tramvay arabaları duraklarda lüzumundan ziyade kalarak umum seyrü sefer bu suretle teahhura duçar oluyor.

Istanbul Tramvay şirketi, bizzat kendilerinin ve halkın menfaati namına, yolculardan daha süratle hareket etmelerini rica eyler.

Bundan başka yolcular inecekleri ihtiyarî durağı, ondan evvelki durağı geçer geçmez biletçiye bildirirlerse sürat ve intizama yardım etmiş olurlar.

Aynı maksatla, bir ihtiyarî duraktan arabaya binmek isteyen yolcular da, vatmana durmasını işaret etmelidir, yoksa araba tevakkuf etmeden geçer.

Istanbul, 19 Kânunusani 932

Müdiriyet

Jandarma Satın Alma Komisyonu Riyasetinden

Jandarma için (12000) çift kundura kapalı zarfla alınacaktır. Taliplerin şartnameyi görmek için her gün, münakasaya iştirak için de teklif ve teminatlarile 3-2-932 çarşamba günü saat onbire kadar komisyonumuza müracaatları. (191)

Harik Hayat Kaza ve Otomobil

Sirgortalarınızı Galatada Ünyon hanında kâin ÜNYON SİGORTASINA yaptırınız.

Türkiyede bilâfasıla icrayı muamele etmekte olan

ÜNYON

kumpanyasma bir kere uğramadan sigorta yaptırmayınız. Telefon: Beyoğlu 4886.

Belediyeler!

40 atmosferlik, halis keten, çok sağlam İngiliz **Hortumlarımız** geldi

TEKLİF İSTEYİNİZ

Rosenbauer itfaiye Tulumba ve malzemesi

Halit Salih Müessesesi: Perşembepazarı 57

Mektup adresimiz: Galata, posta kutusu No. 482

Mühim bir keşif
ADEMİ İKTİDAR
mağlup oldu
VİRİLİNE
Erkekler için)
Fertılıne
Kadınlar için)
Genç ve dinç hayvanatın müsye ve Hormonlarından mürekkeptir.
Eczaneler den arayınız.

Dr. TAŞÇIYAN

Zührevî hastalıklar tedavihanesi Eminönü Minasyan eczahanesi karşısındaki sokak No. 4.

Doktor
Ahmet Rasim

Etfal hastanesi dahili hastalıklar mütehassısı

Şişli, Yeni istasyon, Sebuhyan apartmanı ikinci kat 4 numara. Hergün 3 den 8 e kadar hasta kabul eder.

İstanbul 8 inci icra memurluğundan: Bir deynin temini istifası için mahcuz bir adet Gördes Halısı ile bir adet Horasan Halısı ve iki adet eski ve köhne Uşak halısı âleni müzayede suretile 28-1-932 perşembe günü saat 14te Sandal Bedastanında satılacaktır. Alıcı olanların yevmi mezkûrde memuruna müracaatları ilân olunur.

MİLLİYET MATBAASI